

بزووتنه وهی جووتیاران

منتدی اقرأ الثقافی

www.igra.ahlamontada.com

له نیوان بهرداشی دهسه لاتداران
دهر به گه گاندا

شه پؤل فہتجی کہریم

**بزووتنه وهی جووتیاران
له نیوان بهرداشی دهسه لاتداران و
دهره به گه کاندای**

شه پؤل فه تحی که ریم

- نووسەر: شه پۆل فەتەسى كەرىم
- بابەت: بېرەۋەرى
- پىت چىن: نووسەر
- دىزىنى بەرگە ناۋەزك: هېرش مەغدىد باشە
- پىنداچونەۋە سەرپەرشى چاپ: سەلام عومەر
- چاپخانى: ئازادى
- نىخ: ۳۰۰۰
- تىراژ: ۵۰۰ دانە
- چاپى يەكەم

منیش لهوی بووم

هۆناغی دوی راپه‌پینی باشوری کوردستان پر بوو له بیسه‌ر و به‌ریه‌ک نه‌وسه‌ری دیار نه‌بی، نه‌وکات به‌ری کوردستانی بالادست بوو، ته‌واوی کیشه‌ی گوهرگ و داگیر کرنی زه‌وی بارمگا‌کانی رژیم و شیش دهره‌ینان و گرفتگی خیزانی و زیاده‌رۆیه‌مکان ده‌هاتنه‌ نیو نه‌و خه‌وه‌ته‌ی به‌ری کوردستانی که له هه‌لادزی هه‌لدرابوو، منیش نه‌وکات له‌م به‌ریه‌ نوینه‌ری حزبی شیوعی عیراق بووم، که‌ورته‌رین گرفتگی نه‌وکاتی ئیمه‌ کیشه‌ی زه‌وی وزار بوو، به‌تایبه‌ت له‌نیوان نا‌غاو جوتیاران، ته‌واوی کیشه‌گانیش رووبه‌رووی من دهبوونه‌وه، هه‌منی له‌ نا‌غا‌کان وه‌ک پیشه‌ی هه‌میشه‌بیان پالیان به‌ په‌ک له‌ حزبه‌مکان دابوو، نا‌خه‌به‌شیکیان پشته‌ر به‌عسی بوون و که‌به‌عسیش نه‌ما نا‌چار بو پاراستنی خۆیان و پیاومگانیان و نه‌و زه‌ویانه‌ی داگیران کردبوو سو‌دیان له‌ لی‌بوورنه‌ گشته‌مه‌که‌ی به‌ری کوردستانی وهرگرت و‌چوونه‌ نا‌و حزبه‌مکانه‌وو نامی سه‌رکرده‌ی نه‌و حزبه‌نه‌یان ده‌هینا و ده‌یانویست راستی گه‌رته‌مکان به‌ نا‌قاریکی دیدا بیه‌ن، هه‌له‌به‌ته‌ حزبی شیوعیش وریاته‌ر بوو له‌وان و هه‌موو سه‌ری مانگی‌ک نوینه‌رانی حزبی به‌ری کوردستانی نا‌و‌چه‌مکانی سلیمانی کۆبوونه‌وه‌یان له‌ هه‌لا‌چوالان پیله‌گر او رینه‌مایی تایبه‌تمان وهره‌گرت و جه‌خت له‌سه‌ر پالپه‌ستی کرنی جوتیاران ده‌گرابه‌وه به‌و نامانجه‌ی چیدی له‌ژێر زه‌بری دهره‌به‌گه‌مکان نه‌چه‌وسیندرینه‌وو به‌گه‌نه‌وه به‌و زه‌ویانه‌ی که له‌ باب و با‌په‌رانیانه‌وه‌ بۆیان جی‌ماوه، نه‌و کیشه‌انه تا ده‌هات که‌له‌که‌ دهبوون تا جوتیاران نا‌چار بوون بزووته‌وه‌یه‌کی چه‌مکداری

رابگىمىنن و بەرھىنگارى سەركىشىمىكىنى ئاغاكان بېنەمە، لەم سەروبەندىدا تەمىۋى جوتىيارانى دەقمەرى پىشەر حىزبى شىۋىسى غىرائىيان بە پىشت و پەنئى خۇيان دىناو سەردىنى ناۋچەى قەلادىزى حىزبىيان دەمكردوۋ من لە چەندىن كۇبۇۋنەمەى ئەمكەت بەشدار بۇۋم، بەتەبەت ئەم كۇبۇۋنەمەى لە مىجەمەرى رانىە دەمكران و ھەروا بەدەستى خۇشەم چەندىن زەمىم بە واژو و مۇرى بەرمەى كوردستانى بۇ جوتىياران گەپەندەمە و لەھەندى شۇن بەتەبەت لە گوندى دېرى ئەم زەمىمەى ئاغى وئ دەپۇست خانۋى لەسەر درووست بىكات لىمان تىك دەمەمە دامانەمە جوتىياران، بەلام سەركىشى ئاغاكان ھەر بەمەمە نەمەستاۋ جوتىيارانىيان ناچارى ھىرش بىردن كىرد، بەجۇرىك تەمىۋى پىشەرىيان لە ئاغاكان پاكردەمەمە دوتەر بەھاۋىكارى حىزبە بالا دەستەمەكان دەستى ئاغاكانىيان گىرت و ھىنئەننەمە نىۋ شارەمەكان و بە ئاشكرەش سەركىمەى ئەم بىزۋوتنەمەپان شەھىد كىرد، ھەرەك لەنىۋ وردەمكارى ئەم كىتەبەدا بەرچاۋ دەمكەۋى و دەپان بەلگەنامەى لەخۇى گىرتوۋە.

سەلام عومەر

بزووتنهوهی جووتیاران له نیوان بهرداشی دهسه لاتداران و دهره به گه کاند

له کاتی دروستبوونی دهولهتی عیراق له سمردهمی پاشایهتیدا نهوکاته کوردستان نه لکیندرا بوو پییهوه، عیراق بریتی بوو له دوو ویلایهتی بهسرا و بهغدا، له فاوهه تا جهلهولا له عیراق و کوردستانیش یهک سیستهمی نیمچه دهره به گیاهی هه بوو، بهشی زۆری زهوییه کانی بو کشتوکال گونجاو بوون له ژیر دهستی دهره به گ و مولکداره گه وره کان بوون، به پیی سیستهمی (شکارته) دهیاند به جووتیاران تا ره نیوی یینن، دهره به گ و خاوهن مولکه کان به کردهوه هیچ به شدارییه کیان له بهر هه مهینانی زهوییه کانیاندا نه ده کرد، زۆر بهی کاته کانیان له شاره کان به سمر ده برد، که له راستیدا له بنچینه دا خه لکی شاره کان بوون فهران بهری گه وره و پاشماوهی موچه خۆرانی دهولهتی عوسمانی بوون. (سمرکاره کان) کاری دهره به گه کانیان به پرتوه ده برد، له سمر حیسابی مالویرانی و کویره وهری جووتیاران به پرتوه دهران. زۆر جاریش ململانئ له نیوان جووتیاره کان و سمرکاره کان که راسته و خۆ جیگری دهره به گه کان بوون پووی ده دا، سمرباری نهو کرپیهی له ناغا کانیان

ۋەردە گرت دەستىرىژىشيان دەكردە سەر جوتياران، دەيانويست ۋەك ناغاكانيان دەسەلاتيان بەسەر جوتياراندا بسەپىنن، لەو سەردەمە بەرھەمى كشتوكالى تارادىيەك زۆر كەم بوو، چەند جۆرىكى ديارىكراوى گەنم و جۆ و نۆك لە گەل ھەندى بەروبوومى خۆراكى دىكە بۇ بازارى ناوخۇ رەنىو دەھىنران، لەو سەردەم و قۇناغەشدا مەملانىتى توندى چىنايەتى لەنىوان جوتياران و دەرەبەگ و مولكدارە گەورەكان روويدەدا و لەپەرەسەندن دابوو، لەگەلىك ناوچەى كوردستان پاپەپىنى بەرفراوانى جوتياران دژ بە ستەمى چىنايەتى دژى دەرەبەگ و دامودەزگە حكومىيەكانى پشتگىريان لە ستەمەكانيان دەكرن.

لەو پاپەپىنە پاپەپىنى ھۆرىن و شىخان و وارماو و عەربەت و پشدر و كۆيە و ھەلەبجە و دزىي و ناوچەكانى دىكە رووياندا.

دواى شۆرشى چواردەى تەموز ياساى چاكردەنەۋەى زەوى و زار ژمارە (۳۰)ى سالى ۱۹۵۸ دەرچوو، بەپىي ئەم ياسايە لايەنى زۆرى مولكايەتى ديارىكرا، لە زەوى و زارى دىمەكار، لانى زۆر بە ۲۰۰۰ دۆنم، زەوى بەراویش ۱۰۰۰ دۆنم، ئەۋەى زياد دەپىت لەو پادىيە بەم رىژىيە دابەش دەكرىت بەسەر جوتياراندا، ۱۲۰ دۆنم دىمەكار، ۳۰ تا ۶۰ لە زەوى بەراو، سەرپراى دەرچوونى ئەم ياسايە بۇ كەمكردەنەۋەى دەسەلاتى دەرەبەگەكان و مولكدارە گەورەكان، بەلام بنچىنەيەكى بۇ پەيوەندى نىمچە دەرەبەگايەتى ھىشتەۋە، واتە چەوسانەۋەى جوتياران لەلايەن دەرەبەگەكانەۋە درىژى ھەبوو، زەوى و زارى دەرەبەگەكان بەشىۋەى (شكارتە) لەلايەن جوتيارانى

هه‌زارهوه که زهوی و زاریان نییه و بنه‌مای مولکایه‌تی جووتیارانیان فراوان بوو، هه‌رچه‌نده ئه‌و لایه‌نی که‌مه له زهوی و زاری دیمه‌کار به‌شی دروستکردنی مه‌زایه‌کی بۆ خیزانیکی جووتیار نه‌ده‌کرد، به‌لام لانی که‌می زهوی به‌راو به‌شی دروستکردنی مه‌زاکه‌ی بۆ خیزانیکی جووتیار ده‌کرد به‌مه‌رجیک چوار وهرزی سال زهویه‌که‌ی به‌ به‌روبوومی جیاواز به‌پیتی وهرزه‌کان ره‌نیو هینابایه، سه‌ره‌پای ئه‌م یاسایه که تاراده‌یه‌ک خراب نه‌بوو وه‌کو پتیوست جیبه‌جی نه‌ده‌کرا، جووتیاران پروبه‌پرووی ناسته‌نگ و کیشه ده‌بوونه‌وه، مملاتی چینیایه‌تی له‌نیوان جووتیار و دهره‌به‌گه‌کان به‌رده‌وام بوو، له‌سالی ۱۹۷۰ش به‌مه‌به‌ستی فراوانکردنی بنه‌مای مولکایه‌تی زهوی و زاری به‌چوک و که‌مکردنه‌وه‌ی لانی زۆری مولکایه‌تی ژماره ۱۷ دهرچوو.

له هه‌موو قوناغه‌کانی سه‌رده‌می پاشایه‌تی دواتریش گرفته‌کان دوور له یاسا به‌داب و نه‌رتی کۆمه‌لایه‌تی ناوچه‌یی و شرع و سولجی عه‌شایه‌ری بۆ به‌رژه‌وه‌ندی دهره‌به‌گه‌کان یه‌کلا ده‌کرایه‌وه، ده‌قهری (پشدر) یان به‌پالپشتی باشچاوه‌ش و پیاوانی حکوومه‌ت له‌ژیر فرمانی دیوه‌خان و ده‌سه‌لاتی زالمانه‌ی دهره‌به‌گه‌کان به‌رپۆه‌ده‌بران، له‌سالی ۱۹۵۶ حکوومه‌تی (نووری سه‌عید) که له‌ حزبی ده‌ستوری بوو، (عوهر عه‌لی) کرده به‌رپرسی لیوای سلیمانی که رقی زۆری له‌شیوعییه‌کان بوو، به‌ به‌رنامه ده‌یوست پاکتاوی شیوعییه‌کان بکات، له‌و سه‌رده‌مه‌دا حزبه سیاسییه‌کانی عیراق و کوردستان له پهرسه‌ندندا بوون به‌تایبه‌تی (حزبی شیوعی عیراق) رۆژبه‌رۆژ پینگه‌ی جه‌ماوه‌ری فراوانتر ده‌بوو، جه‌ماوه‌ریکی زۆری له‌ ده‌ور کۆببوه‌وه، حزبی

شیوعی رۆلی بەرچاوی ھەبوو لە ھۆشیار کردنەوێ جوتیاران و تەواوی چین و توێژەکان لە ھەموو ئاستە جیا جیاکانی کۆمەلگا، ھانی دەدان بۆ بەشداری کردن لە کۆپری تیکۆشاندا بۆ داکوکی کردن لە مافە پەواکانیان، شیوعییەکان بە پێی میتۆدی فیکری و بەرنامە سیاسییەکیان و بە ئاشکرا و بێ پیچ و پەنا داکوکیان لە مافی پەوای جوتیاران دەکرد، لە بەرامبەردا دەرەبەگەکان ھەرەشەیان لە شیوعییەکان دەکرد، جوتیاران دەیانگوت زەوی ھیی خۆمانە و بۆ خۆشمان پەنێوی دینین، دەیت دەست لە زۆلم و ستەمە کاتان ھەلگرن و گوندەکان جیبلن.

پاش دەرچوونی یاسای کۆژانەوێ (زەوی و زار) جوتیاران تیکرا پشتیوانیان لەو یاسایە کرد، دەرەبەگەکان ھەرەشەیان لە جوتیاران دەکرد تا پاشگەز ببنەو، بەلام یە کگرتویی و یە کپیزی جوتیاران لە پشتیوانی ئەم یاسایە سەرکەوتنی گەورە بە دەست ھینا و لە بەرامبەر ھەرەشەکاندا یاساکە چەسپا و جیبەجی کرا، لەو سەردەمەدا دەسکەوتیکی گەورە چینیەتی و نیشتمانی و ھەنگاوتیکی گەورە بوو بۆ جوتیاران و تەواوی کۆمەلگا.

سەرھەلدانی شۆرشێ ۱۴ تەموزی سالی ۱۹۵۸ راپەرینی خەلکی عێراق و کوردستان رووخانی رژیمی پاشایەتی زەمینەکی لەبار خولقا بۆ جوتیاران و تەواوی کۆمەلگا تا یینە ناو کۆپری تیکۆشان، جوتیاران بەدەنگی بەرز ھاواریان دەکرد:

جووتيار مولكى خۇيەتى

ئاغا باوكە پۇيەتى

ئەم ھاۋارەى جووتياران بۇمبىك بوو بەرۋوى دەرەبە گەكاندا تەقىەۋە، لە ترسى پەلاماردانىيان دەرەبە گەكان بىريان لە ھەلاتن كىردەۋە بۇ ئىران، ناۋەندىكى (كۆمەلەى ھەرەۋەزى جووتياران)ى حىزى شىۋەى عىراق بە سەرپەرشتى (مەحمۇدى حاجى ھەمەرەش) باوكى ھەردوۋ سەركرەدى دىارى بزۋوتنەۋەى جووتياران (ھەمەرەش و مامۇستا ئەمىن) لە دەقەرى پشدر بەمەبەستى داکۆكى كىردن لە جووتياران دۇرى ھەرەشەى دەرەبە گەكان دامەزرا.

ئەم كۆمەلەىە ھەرچى جووتيارى چەكدار و بىن چەكى دەقەرەكەى رېنكخست، ئامانجيان داکۆكى كىردن بوو لە تەۋاۋى جووتياران لە ھەر شوئىنك دەرەبە گەكان دەستىرئىرى يان ھەرەشەيان بۇ سەر جووتياران ئەم كۆمەلەىە داکۆكى لى دەكىردن، چەند جارنك لە سنوۋرەكان دەرەبە گەكان پەلامارى جووتيارانىاندا، شەرى خۇئناۋى دروست بوو، لە ھەر دەرەتېكدا دەستىرئىريان دەكىردە سەر جووتيارانى گوندىەكان، كۆمەلەى ھەرەۋەزى جووتياران بەھەموو توانايەۋە بەرگرىان لە جووتياران دەكىرد، لە سنوۋرى ئىران لە نىك ھەلشۇ و دارەشمانە بۇ ماۋەى سى رۇژ شەرىنكى خۇئناۋى پوۋىدا كە دەرەبە گەكان پەلامارىان دابوون لەم تىكەلچوونەدا دوو جووتيار شەھىد بوون، دەرەبە گەكان بەرەۋ ئىران ھەلاتن.

پاش پروخانی پڙیمی شاهنشایی و هاتنی کۆماری نیسلامی بۆ سه ر دهسه لات، له ترسی به هیژ بوونی حزبی شیوعی، ئیران و دهره به گه کان چاویکه وتنی بهرده وامیان هه بوو به پڙیمی ئیرانیان گوت بوو نه گه یارمه تیمان نه دن بۆ لیدانی شیوعیه کان پزیسکی راپه رین بۆ ئیرانیش ده گوێزرتته وه، به م هۆیه وه کۆماری نیسلامی ئیران دهره به گه کانی پرچه ک کرد و ته قه مهنی و یارمه تی زۆری دانی، به بهرده وامی ناغا کان په لاماری گونده کانیان ده دا و هه ره شه یان لیده کردن، درێغان له شه وکوت و هه تک کردن و کوشتن و کاری دزی و قیزه ون تاد.... نه کرد، جووتیاران هه میشه له دله راوکۆ و ناارامی دۆخی ژبانیان به سه ختی ده گوزهراند.

ئه و یاسایانه ی له سه رده مه جیا جیا کان له ژیر فشار دهرچون، هیه چیان چاره سه ری پڙیه یی کیشه بنه ره تیه کانی زهوی و زار و کیشه چینه یه تیه کانی نه کرد، کۆتایی به سته می چینه یه تی دهره به گ و خاوه ن مولکه کان نه هینا. نه بوونه هۆی چاره سه ری کیشه ی زهویه داگیرکراوه کان، گه شه پیدانی کشتوکال له ناستی چه ندایه تی و چلۆنایه تی به هیژبوونی که رتی کشتوکال و ژیرخانی ئابوری کوردستان وه ک خۆی مایه وه، په یوه ندییه کانی به ره مه هینان به شیوه دواکه وتوانه که ی هۆکاری بهرده وامی سته مه چینه یه تی بوکان بوو، له سالی ۱۹۷۷ یاسای ژماره (۹۰) دهرچوو لانی که می زهوی و زاری بۆ دهره به گ و خاوه ن مولکه کان، به راو به (۳۰۰) دۆنم و لانی که میش (۳۰) دۆنم دانا، دیمه کاریش دوو نه وه نده ی ئه م

ژمارانهی سه‌ره‌وه، پاشان یاسای ژماره (۳۵) ی سالی ۱۹۸۳ و یاسای (۳۶۴) ی سالی ۱۹۹۰ دهرچوون.

سیاسه‌تی ره‌گه‌زه‌مرسته‌نه‌ی (به به‌عسی کردن و پراگواستن و به‌عهره‌ب کردن) ستراتیژی به‌عسیه‌کان بوو دژی گه‌لی کورد و خاکه‌که‌ی به‌پینی نه‌خشه و پلانیک‌ی ورد و به‌رنامه‌ بو‌د‌اپ‌ر‌ا‌و‌ د‌و‌ای‌ ن‌س‌ک‌و‌ی ۱۹۷۵ به‌عسیه‌کان په‌ر‌ه‌و‌ی‌ان‌ ده‌کرد، له‌ ک‌و‌ت‌ای‌ی‌ ح‌ه‌ف‌ت‌ا‌ک‌ان‌ به‌پینی ستراتیژیکی زالمانه له پراگواستی گونده سنوریه‌کانه‌وه ده‌ستی پینکرد، دواتر سوتاندن و ته‌قاندنه‌و‌م‌ی‌ان‌ و پراگواستی خه‌ل‌که‌که‌ی بو‌ ئوردو‌گا‌ ز‌و‌ره‌م‌ل‌ی‌ک‌انی (پیمالک وتووهوران و به‌سته‌ستین) له پشدر، سنوره‌کان و ناوچه‌که‌ی تا نزیك شاری (قه‌ل‌د‌ز‌ی) ی کرده ناوچه‌ی قه‌ده‌غه‌ک‌را‌و‌ ه‌م‌ر‌ ج‌م‌وج‌و‌ئ‌ی‌ک‌ له‌و‌ نا‌و‌چ‌انه‌ ب‌ی‌ن‌ر‌ا‌با‌ بو‌م‌ب‌ار‌ان‌ ده‌ک‌را، به‌و‌ ه‌و‌یه‌وه‌ د‌ی‌ان‌ ه‌ا‌و‌و‌ل‌اتی‌ به‌ ده‌ستر‌ی‌ژ‌ و‌ بو‌م‌ب‌ار‌انی‌ ئه‌م‌ ناوچانه شه‌هید کران.

به‌ چواره‌ن‌ک‌اری‌ سه‌ ره‌کی‌ ئه‌م‌ تا‌وان‌انه‌ی‌ ئه‌ن‌جام‌ ده‌دان‌:

- ۱- زه‌مینه‌ساز‌ی‌ به‌ره‌و‌ دا‌گ‌ی‌ر‌ک‌رد‌نی‌ خ‌ا‌کی‌ ک‌ورد‌ستان.
  - ۲- دا‌ب‌ر‌ینی‌ خ‌ه‌ل‌کی‌ نا‌و‌چه‌که‌ له‌ ه‌ی‌زی‌ پ‌ی‌شم‌ه‌ر‌گ‌ه‌ی‌ ک‌ورد‌ستان.
  - ۳- دا‌ب‌ر‌ینی‌ پ‌ی‌شم‌ه‌ر‌گ‌ه‌ له‌ پ‌ی‌نگ‌ه‌ک‌انی‌ ر‌ی‌ک‌خ‌س‌تن‌ی‌ ح‌ز‌به‌ک‌ان‌یان.
  - ۴- ئا‌ب‌ل‌وق‌ه‌دان‌ی‌ شو‌ر‌ش‌ و‌ شو‌ر‌ش‌گ‌ی‌ران.
- ه‌م‌ر‌ له‌ سه‌ره‌تا‌وه‌ پ‌ی‌لان‌ه‌ ژ‌ه‌ه‌را‌وی‌ه‌که‌ی‌ که‌وت‌ه‌ ق‌ه‌ی‌ر‌ان‌ی‌کی‌ قول‌ به‌ه‌وی‌:

برەودانى ھىزى پىشمەرگە بە چالاكى گورچكپر لە ھەموو ناوچەكان لە ناو شار و شارۆچكە و تەنانەت شارە گەورەكاندا، پەيوەندى رېژىيەكى زۆرى جووتياران بە ھىزى پىشمەرگە و پەيوەندى قوتاييان و ئافرىتان و كاسبكاران و تەواوى چين و تويزەكان بە چالاكى جوراوجۆرى جەماوهرى لە شارە گەورە و بچووكەكاندا دژى دامودەزگا داپلۆسىتەمرەكانى بەعسى دپرندە، جيا لە جموجۆلى ھونەرى و ئەدەبى و وەرزشى و ئاھەنگى جەماوهرى و ناپەزايە تى و مانگرتن و خۆپيشاندان و دەيان شىوازى ناپەزايەتى تر. ھاتنە ناوھەوى رېژىيەكى زۆرى ژنان يەككە لە سىما جوانەكانى قۇناغى ھە شتاکان بوو، گرى بەردايە جولانەو جەماوهرىيەكان و تىكۆشانى خستە قۇناغىكى نوپى پر ئومىد، گۆمى مەنگى يىدەنگى شلەقاند و تىكۆشانى جەماوهرى بردە ناستىكى بالا و پىشكەوتوو.

ژنەكان ھۆشيار و بە ئاگابون، باش دەيانزانى بەبى بەشدارى كارىگەرانى ئەوان سستەم و زۆردارى كۆتايى نايەت، زۆربەى ئەركە قورسەكانى ناوخۆ لە ئەستۆى ئەوان و جووتيارانى ئۆردوگا زۆرەملىيەكان و جووتيارى گوندە نزيكەكانى شارۆچكەكان بوون كە پانە گوتزرايون، وىستگەيەكى گرنكى پەيوەندى خەلك و (شۆرش)بون، رۆلى كارايان لە درېژەپىدان و بەردەوامى پىدانى ھەبوو.

قۇناغى دووھى پراگواستنى پشدر بە تەواوتى لە بەرنامەى بەعسا، بۆ كۆنترۆلى ئەم ناوچانە لە ھىزى پىشمەرگە، لە گەل پاراستنى لە داھاتوودا لە دەستدرېزىيەكانى ئىران كە شەرىكى ھەشت سالى لە ئىوانيان

پروویدا بوو، هه والێك هه بوو پاش راگواستنی قه لادزی و شار و شاروچكه كانی، له دهره بند سه دێكی گه وره دروست ده كات ته واوی ده فهری پشدر ده كه ورتته ژیر ئاوه وه و به ئاسانی ئه وه ده فهره به هیزێكی كه می خوێ كۆنترۆل ده كات.

ئیمه ده سه ته یه كی پارتیزانی پێشمه رگه ی حزبی شیوعی ۱۹۸۹/۴/۴ له دۆخێكی سه خت كه چوونه ناو شاری (قه لادزی) و شاروچكه كانی دی ئاسان نه بوو سه پرپرای هیزی زه وه ندی زۆری جاش و جهیش له سنوره كان و له ده فهری پشدر و بوونی (مین) یكی زۆر له زه وییه كانی سنوری مۆلگه و سه نگه ره كانیان و رینگا سه ره كی و لابه لاکان، دوو جار له كه مینی جاش و جهیش خویمان پاراست، كاتیك هه وره كان به ری مانگیان ده گرت، ده بوو به شه وه زهنگ ته نی چرا و ئاگری مۆلگه و جاش و سه ربازه كانمان ده بینی، له گه ل ورتته و خشیه ی پتی جاشه كان كه كه مینیان داده نا، زۆر جارمان له نه دیریان خلۆر ده بووینه وه ناو كه ند و چالی گه وره به زه حمه ت سه رده كه وتینه وه، زه حمه ت یه كتریمان ده دۆزییه وه، به لام یه كتریمان به جی نه ده هیشت، زه وی و گیایان ته پر بوون، لوله ی تفه نگه كه م پر ببوو له قور، ترسم هه بوو ته قه ی پێكه م لوله كه ی بته قیت، داوام له هاوڕێان كرد و چانیكم بده نی خاوتنی بكه مه وه و ته وانیش پشویه ك بدن، رازی بوون و به جوانی به وه شه وه لوله كه م خاوتن كرده وه. ده ستمان كرده وه به رۆیشتن، تا قه لادزی رانه وه ستاین، ده مه وه بیانی بوو تاریك و پروون هه ریه ك به لای كاری خوێه وه

پۇيى، من ئەركى رېڭخستىم لە ئەستۆ بوو، ھەر لە رېڭگەي ئەوانىشەوھە
كاتى گەپرانەوھەمان بۇ شاخ دادەنا.

لە ناو قەلادزى پەيوھەندى و چاوپىكەوتتەكانم رېڭخست لە گەل ھاوپىيان،
برادەرە نزيكەكانم (كۆمەلە و سۆسيالىست و پارتى و خزمەكانم)، شەوانە
چاوپىكەوتتەن و ديدارمان ساز دەدا، زۆرى چاوپىكەوتتەكان (مەريوان)ى برام
سازى دەدان لە گەل رېڭخستەكان كە بە يەكەوھە كارى حزبيان دەكرد. ھەر
لەو كاتەدا پەسولەيان دابەش دەكرد ھىي راکواستنى قەلادزى، زۆر
ھەولماندا خەلك راپەپىت و كىمىبارانى ھەلەبجە خەلكەكەي ترساندبوو،
زۆربەي ئەوانەي قەسەمان لە گەل كەردن ئەو كاتەيان پەچ باش نەبوو. زياتر لە
(۲۰) پۇژ ماينەوھە ئەرك و كارەكانى خۆمان بە باشى جىبەجى كەرد.

لە گەپرانەوھەماندا تووشى چەند كەمىنىكى جاشەكان بووين، بە سەلامەتى
لىيان دەربازبووين، گەيشتینەوھە دۆلە كۆگە بارەگاي سەرەكى قاتەي
سلىمانى و كەركووك و راکەياندىنى حزبى لىبوو، لە گەل لقى پشدر،
خالىكى گومرگى حزب لە (گۆمە نىشك) كە بەرزايىەك بوو لە نىوان
(سادر و چەكۆچ) و لوتكەي (كۆزى بەنەكى) لە زنجيرە چىاي قەندىل.
بنكەيەكى تەندروستى گەورە لە (دۆلە كۆگە) بۇ چارەسەرى زۆربەي
نەخۆشى و برىندارەكانى لىدە كرا، چەند دكتورىكى ھاوپىيانى (عەرەب) بە
دلسۆزىيەوھە بۇ حزبەكان و خەلكى گوندە نزيك و دوورەكان شەوورپۇژ لە
كاردا بوون، لاي لقى پشدرىش بنكەيەكى بچوكترى لىبوو، من بەرىئەوم
دەبرد، لەپال ئەركى پىشمەرگايەتىشم، ھاوينان لەو دۆلە قول و لاچەپانە

نەدەماين، لقەكەمان و قاتعی سلیمانى و كەركوك دەچووينە (گۆزى)،
 پىشتىش لقی پشدر لە (رەزگە) بوو بەرامبەر سورە گلە كە چەند
 كیلۆمەترىك لە گەل سەربازگەيەكى گەورەى رژیىم بەرامبەر يەك بووين،
 پاش ھەلمەتى فراوانى جەيش و جاش لە ھاوينى ۱۹۸۸ بۆ بنارى قەندیل
 بارەگای ھەموو حزبەكان گيران، بارەگای ئیمە نەيىت كە چەند كیلۆمەترىك
 نزيك بارەگا كۆنەكەى سەر رۆوبارەكە گواستبوومانەو گۆرپایى (قۆلى
 شناوى) كە خوار چىای (گادەر) بوو، زۆر نەديو بوو، برادەرانى (پارتى)
 بۆ لامان ھاتن، لە قۆلى شناوى ھيژىكيان لە لايەن سوپا و جاش دەوربان
 گيرا بوو، ئيمەش بەناو تۆپباراندا چووين بۆ ھاوکاربان تا نزيكيان
 گەيشتىن، خەبەربان داينى رزگاربان بوو، بە ناو دارە لق و پۆپ
 شكاوەكانى سەر رۆوباروكە وردە وردە گەراينەو بارەگا، حزبەكان ناوچەكەيان
 جیھىشت و بارەگاكانيان سوتا، ئيمە لە ناوچەكە ماینەو، شەوان لە سەر
 چىای بلندی گادەر پاسەوانيمان لە بارەگاكەمان دەکرد، شەوئىك ھاوپرۆ
 (عەلى سەيدە و پىشمەرگەكانى) وەك ھيژى پشتيوانى گەيشتنە لامان،
 ئيمە ھەر لەوئى ماینەو، شەوئىك ھەستمان کرد خشپەى پى دیت، كەمینیكى
 تۆكەمان دانا كە نزيك بوونەو دەنگماندان، گوتيان ھاوپرۆيانى پارتين كە لە
 يەكتر نزيك بووينەو گوتمان بەو شەو چیدەكەن لیرە؟ ئەوان گوتيان لە
 ئالوتان بیستمان بارەگاتان بە جیھىشتوو نەمانزانى لیرە، گوتمان ئەى
 بۆچی ھاتوون بەو شەو؟ لە وەلامدا گوتيان بزنج و ئارد و رۆنمان لىبراو،
 ئيمەش ئەوئى پىويست بوو داماننى و رۆيشتن، ئيمە ھەر لەوئى ماینەو،

سەر له‌به‌یانی زوو به هیستر باره‌گاکه‌مان هم‌مووی گواسته‌وه به سەر پردی (بهرده بناوی) بهره‌وام توپباران ده‌کرا، دوامه‌کی باره‌گاکه‌مان گواسته‌وه. شمه‌که‌کانمان به‌ویدا نارد به یارمه‌تی پیشمه‌رگه‌ نازاکانی قاتعی سلیمانی و گه‌رمیان که مام نه‌سکه‌ندهر و عومهر حامید به‌رپرسیان بوون، دواتر ده‌سته‌یه‌کی هیزه‌هاوبه‌شه‌که به بزنده‌پێی (خرپێ سپی) به‌شی سه‌روه‌ی که‌ویه به‌فری همر تیدا مابوو بهره‌و به‌رزاییه‌ سه‌خته‌کانی کوستانه‌کانی (واره‌که و چه‌کۆله) سه‌رکه‌وتین، هه‌واری مه‌رداره‌کانی ده‌فهره‌که‌ی لیبوو، دل‌رپین له‌ ته‌مه‌ندا دیه‌نی خه‌یالاری ناوام له‌ فلیمه‌کاندا دیبوو، ماندوو بوون سیحری جوانییه‌که‌ی برد بوو، هه‌رچه‌نده‌ من ناواتم نه‌ویه هه‌ر چۆنیک بیت جارنکی دی به‌ ناسایی بییینه‌وه و تانیستا ریک نه‌که‌وتوو، په‌نگه‌ له‌ به‌ره‌وه‌ بیت دوور و سه‌خته و ناسان نییه‌ بریارنکی ناوا به‌دی، پیشمه‌رگایه‌تی پێوستی خۆمان ناشنای زۆر شوین و شتی کردین له‌ ژیانی ناسایی ناسان نییه‌ خۆتی لیده‌ی، تاقیکردنه‌وه‌یه‌کی مه‌زن، ژیانیکی سه‌خت لیوان لیو له‌ مه‌حالی. مه‌رپنکی (له‌ر)مان له‌ مه‌رداره‌کان کپری وابزانم هاو‌رپییانی سلیمانی به‌ نه‌شاره‌زایی کپری بوویان، هه‌ر چۆنیک بیت له‌ برسان خواردمان به‌ له‌ سه‌ ره‌خۆیی بو (گوتی) که باره‌گا هاو‌نییه‌کانمانی لیبوو گه‌رپینه‌وه.

له‌ قۆناغی دووه‌می راگواستنی پشه‌ردا (قه‌لادزی) وناحیه و گونده‌کانی هه‌موو وێران کران، له‌ به‌رزاییه‌کانی (قه‌ندیل) دیمه‌نکی سامناک و په‌ر تراژیدی بوو، رۆژنکی په‌شی په‌ه‌نسک و فرمیسکی پشه‌رییه‌کان بوو، تو‌له‌ی

بەعسىيەكان بوو بۆشكاندىنى بوئىرى و پۇھى بەرخۇدانى تىنكۆشەرانى ئەم دەقەرە ياخى بوو. ھەرپەشەى جدى بوو بۇ (شۆپرش) و شۆپرشگىران، دووگەل و گرمەى بۆمب و "تى ئىن تى" يەكان دەگەيشتنە كەشكەلانى فەلەك. ئەوئ پۇژئ لە تەنيايى نقوم ببوون، كۆمەلگەى نئودەولەتى كەپروكوپروكاس بوون، دووربەدوور بە (دووربىن) تەماشامان دەکرد وھۆن ھۆن فرمىسكمان دەباراند، پىشمەرگە ببوون و چەكمان لە شان بوو، ھەستمان بە لاوازی وپچووكى خۆمان دەکرد، لە ناخماندا دلئى خۆمان دەدايەو، ئەم قۇناغە سەختەش تىدەپەرپىت، قۇناغەكانى مندالى و مېردمندالى و ھەراشيم بېردەكەوتەو، يادەوھرىيە خۇش و ناخۇشەكان، ھاورپىكانى قۇناغە جياوازەكان وجموچۇل وچالاكبيە سىياسى و ھونەرى و وھرزىيەكان ھەموويان تىژ بە بەرچاوم تىدەپەرپىن.

ئەوئ پۇژئ بە ئاسانى ھىور نەدەببوونەو، نوقمى خەمە خەست و كارەساتە خوئناويەكانى مېژووى شارە شەھىدەكەمان بوونەو.

پاش پراگواستنى پشدر بە تەواوتى، سەرکردايەتى و ھىزى پىشمەرگەى كوردستان لە بارىكى دەروونى و سەربازى زۇر خراپدا پۇژەكانى بەپىر دەکرد، يىسەرۇبەرى وپروبيانوو تەسليم بوونەو و دەمە بۆلە سىماى ديارى ئەم قۇناغە بوون، دۇخىكى ناسروشتى و ئاتارام تەواوى حزبەكانى لە خۇى ئالاندبوو، چوونە ھەندەران و تەسليم بوونەو و چەكدانان دياردەيەكى ئاسايى بوو، ژمارەيەكى كەمى پىشمەرگەى حزبەكان بەھۆى جۇراوجۇر لە بارەگاكانيان مابوونەو، خۆنەويستانە ئامادەى ھەموو گيانفەيدايەك بوون،

هەلبژاردنی ساتەوهختیکی ئاوا بۆ ھێرش کردنە سەر دەفەرەکە بێ ھۆ نەبوو، بە دڵنیایی پزۆیی فاشی زانیاری تەواوی لەم ڕووە ھەبوو لە ڕینگەیی پیاوەکانییە بەتایبەت بێسەرۆبەری لە ھاتن و ڕۆیشتنی خەڵک بێئەندازە بوو، بە ئاسانی کۆنتڕۆڵ نەدەکرا، گرتنی (سادرو چەکوچ) مانای کەوتنی دەفەرەکە ھەتانیۆکان و ناوژەنگ و قاسمەرەش و ئاودیوکردنی حزبەکانی (بەرەیی کوردستانی) بۆدیوی ئێران.

لە ڕۆژی ۱۸/۹/۱۹۸۹ لە کاتی کە دەفەرەکە نوقمی وێرانییە و چۆل و ھۆلە، ھیزی پێشمەرگە لە پاشەکشەییەکی سەختدایە، پزۆیم زۆردلنیایە بە ئاسانی دەتوانیت داگیری بکات، ھیزیکی زەبەلاح و ھەموو جوۆرە چەکیکی گەرە و وێرانکەری ھینابوو بۆ پارچەییەکی بەرتەسکی بارەگاکانی ھیزی پێشمەرگە لە زۆرشوین، کیلۆمەترێک لێک دووربووین، وەك شانە زەردەوالە دەورۆبەریان گرتبووین، تەنێ بارەگاکانی حزبی شیوعی و یەکییتی نیشتمانی لیبوو، لەکاتی ڕوودانی شەرەکە برادەرائی پارتی و بزوتنەوێ نیسلامییش ھاتن، ھاوڕێ ھەمە ڕەشید قەرەداغی و سەلیمە سوور لە حزبی شیوعی، ھەسەن کۆیستانی و عەبدوللا بۆر لە یەکییتی نیشتمانی، د. ھەسەن مەھمەد سوورە لە پارتی و نووتنەری بزوتنەوێ لە (گۆمە ئیشک) کۆبوونەوێەکیان ئەنجامدا، نەخشەیی شەرەکە و ھیزەکانیان بەسەر شوینە ستراتیژیەکاندا دا بەشکرد، دواي یەك دوو ڕۆژ ھیزەکانی پارتی و بزوتنەوێ شوینەکانیان جێھێشت و لە ناوچەیی شەرەکە نەمان و ڕۆیشتن، شوینەکانیان بە پێشمەرگەیی خۆمان و یەکییتی پڕ کرایەوێ.

دووای راپهرین، گه‌رپانه‌وه پشدهرنکی کاول و سامناک زرمه‌ی پۆستالی
 داگیرکه‌ران و بۆ‌گه‌نیوی میزو رۆحیان له ده‌قه‌ره‌که ده‌هات..
 به‌ره‌ی کوردستانی داوای له هاولاتیان کرد شارو چارۆچکه‌و گونده‌کانیان
 ئاوه‌دان بکه‌نه‌وه، خه‌لکی به‌گشتی به‌تایبته‌ خه‌لکه‌ نه‌دارو هه‌ژاره‌که به‌و
 په‌رپی چه‌ماسه‌وه گه‌رپانه‌وه دارو په‌ردوو خانووه رووخاوه‌کانیان، هه‌ریه‌ک
 کوخێک که‌پرێک نوایه‌کیان دروستکرد له‌کاتی‌کدا هیچ فه‌رمانگه‌یه‌کی
 خزمه‌تگوزاری به‌تایبته‌ کاره‌با، ئاو، شاره‌وانی لێ نه‌بوو دوو ئابلقه‌ی
 ئابوریش له‌سه‌ر کوردستان بوو، به‌مه‌مه‌ره‌مژێ خه‌لک گوزهرانی ده‌کردو
 هه‌وای ئازادی هه‌لده‌مه‌ژێ له‌گه‌ل ئه‌وه‌ی برسێش بوون هیواو ئومێدیان
 به‌ئاینده هه‌بوو ناماده‌ی هه‌موو گیانفیدایه‌ک بوون له‌ گه‌ل نه‌بوونی دام و
 ده‌زگا حکومه‌یه‌کان ئه‌وه‌ی خانوی هه‌بوو که‌لاوه‌که‌ی رێکخسته‌وه ئه‌وه‌شی
 خانوی نه‌بوو له‌ شوێنی گشتی (کولانه‌)یه‌کی بۆخۆی دروستکرد، تا
 ده‌هات خه‌لکی ده‌قه‌ره‌که ده‌گه‌رپانه‌وه ناوچه‌که، به‌ره به‌ره‌دام و ده‌زگا
 حکومه‌یه‌کانیش بۆ خزمه‌تکردنی خه‌لکی ده‌قه‌ره‌که له‌ شوێنه‌ کۆنه‌کانی خۆیان
 نوایه‌کیان بۆ خۆیان دروست کرد، بۆ پێشکه‌شکردنی خزمه‌تگوزاری و
 پێداویستی هاولاتیان و رای‌ی کردنی ئیش و کاره‌کانیان، دوو‌اجار
 قائمه‌قامیته‌ و شاره‌وانی و ئاوو کاره‌باو زۆربه‌ی فه‌رمانگه‌کان ده‌گه‌رپانه‌وه
 بۆ رێکخستنی کاروباری هاولاتیان، رێکخراوه‌ مرۆیه‌ نیوده‌وله‌تیه‌کانیش وه‌ک
 شیلته‌ر تاراده‌یه‌ک خواره‌مه‌نی و پێداویستیه‌کانیان بۆ هاولاتیان دا‌بین ده‌کرد.

دووكاندارو كاسبكاره كان له شوئنه گشتى يه كان و شوئنه كۆنه كانيان به تايبەت رۆژھەلاتى قەلادزى دوكانيان دروستكرد يان به عارەبانە شتيان دەفروشت، دوكاندەرە كان به ھەول و زەحمەتى خۆيان لە گەل ئەوھى رۆژھەياتى چيمەنتۆ كەمبوو لەسەر حيسابى خۆيان بە خشتە كۆن و ھەسيرو قوماش و تەنە كە شوئنيكيان بۆ كارو كاسبى رۆژنەيان دەستەبەركرد، بئەكەى تەندورستى و قوتابخانەش بە ھيمەتى خەلكى دلسۆزى دەفەرە كە كرانەو، ژيانى ناسايى بە زەحمەت و كۆلەمەرگى زۆر و بە گورپوتينيكي نيشتمانى و ورەيەكى بەرزوھ دەستى پيكردەو (بەرەى كوردستانى) سەرپەرشتى ھەموو بوارەكانى دەكرد كەلە (يەكيتى، پارتى، شيوعى، سۆسياليسەت، بزوتنەوھى نيسلامى، پارتى گەل، .. ھتد) پيكرەتبوو، يەكيتى نووسەرانى كوردستان بارە گايەكيان لە تەنيشت بارە گاي حزبى شيوعى دروست كەردبوو، ئەوكاتە گوڤارى (ھەنگاو) و پاشكۆيەكيان دەردەكرد نووسەرانى دەفەرەكەى كۆكردبوو، رۆلى گەورەى بينى لە شەرمەزاركردنى گەندەلكاران كە شوڤل و كەل و پەلى گشتى يان لە مەرزى (كيتلى) ئاوديوو دەكرد، (كيتلى) خاينىكى گرنىگ و ستراتيجى (گومرگ) بوو ئەوكاتە بە ملىۆنان دىنار داھاتى بوو حزبەكان لەناو خۆيان بە شيان دەكردو بە فيرۆيان دەدا، لەباتى ئەوھى لە بوژانەوھى ژيخرانى ئابورى كوردستان خەرجى كەن، گوڤارى ھەنگاو لەو سەردەمە بەكردەو دەسەلاتى چوارەم بوو دەبوايە تا ئەمپرۆ ئەم گوڤارە بەردەوام بوايەو ھەمان رۆلى بگيرايە، مەخابن ئيمەى پشدرى كارەكانمان بۆنەيين، زەمىنەى بەردەواميان نيسە لە كاتى ئاستەنگەكان و

گرفته‌کانی دووچاومان دهنه‌وه پشومان کورته نه‌وی ده‌می گۆفاری هه‌نگاو ره‌خه‌ی جدی له‌هه‌موان ده‌گرت گه‌لیک بویرترو بیلایه‌تربوو له‌که‌نال و میدیاکانی نیستا، نه‌و بابته‌ه‌ بو کاتیکی دی لیده‌گه‌ریین، نه‌وی زۆر گرنگه‌ ناماژه‌ی پیج بده‌م ده‌ست درێژی دهره‌به‌گه‌کان بوو بو سهر مولکی شاره‌وانی له‌سنووری قه‌لازدزی که زۆری نه‌م زه‌ویانه له‌لایه‌ن رژی می به‌عس، خاوه‌نه‌کانی قه‌ره‌بوو کراونه‌ته‌وه کراونه‌ته‌مولکی شاره‌وانی به‌یارمه‌تی هه‌ندی به‌پررسی ناوچه‌که‌و هه‌ندی له‌سه‌رکرده‌کانی یه‌کیته‌ی و شاره‌وانی سلیمانی تاپۆی (ته‌زویر) که له‌سه‌رده‌می حزبی به‌عس ره‌تکراونه‌ته‌وه‌و هه‌یچ نوزیه‌کی یاسایان تیدا نه‌ماوه به‌فرۆ فی‌ل که هه‌یچ نه‌وله‌ویاتیکی له‌شاره‌زانی قه‌لازدزی نه‌بووه به‌نایاسایی بۆیان گه‌راندونه‌ته‌وه و کراونه‌ته‌ خاوه‌نی وه‌می.

له‌م باره‌یه‌وه نه‌وکات دیداریکی رۆژنامه‌وانیم له‌گه‌ل کاک (مسته‌فای حه‌مه پۆلیس) سازدا، به‌راشکاوی بیج پیچ و په‌نا ناماژه‌ی به‌ زۆرشتی گرنگ داوه هه‌ر نه‌وکاته له‌رینگای کوردستان بلاومان کرده‌وه، نیستا ش له‌ ئه‌رشیفی خۆم و رینگای کوردستان پارێزراوه.

له‌پشدر و بتوین شیوعیه‌کان و دۆسته‌کانیان، هاوڕێی نزیکه‌ جووتیاران بوون، کیشه‌ چینه‌یه‌تییه‌کان ناسنامه‌یان بوون و هه‌ر که باسی جووتیاران ده‌کرا یه‌کسه‌ر شیوعیه‌کان ده‌هاتنه به‌رچاو، زۆرجار جووتیاران به‌ساده‌یی ده‌یانگوت: کیشه‌ی ئیمه‌ ئه‌رکی ئیویه، له‌ به‌رانبه‌ردا ده‌مانگوت پراسته ئه‌رکی ئیمه‌یه به‌بیخ خۆتان گرفته‌کان چاره‌سه‌ر نابن، ناگرێ هه‌موو

كىشە كاتتان بەملى ئىمەدادەن، رۆلى كارىگەرى ئىو ئەر كە كەى ئىمە تەواو دەكات، نابىج دوورە پەرزىن، رۆلى كارىگەر دەبىج ئىو بىبىنن، لەو بارەيەو گەفتوگۆى گەرم و راشكاوانە و جدىمان دەكرد.

لەبۆنە نىشتمانى و نەتەوئىسى و حزبى و تايبەتتايە كاندا لە دەفەرەكە بەشىكى گرنكى وتارە كانمان سەبارەت بەدۆخى جووتياران و كىشە و ئارىشە كانيان بوو، لەگەل پىشنىيارى كوئىرتى بۆ چارەسەر كردنيان خەلكىك قەلس دەبون، و پلاريان تىدە گرتين و دەيانويست ئەو بوارە گرنگە لەسەرتاسەرى هەرىمى كوردستان و دەفەرى پشدر بچوك سەير بكن و بە هەندى وەرە گرن، ئىمە وەك ئەر كىكى چىنايەتى بەمتمانەو بەردەوام بووين، بەهەموو شىوئەك هەمووانمان دۇنيا دەكردەو، پىويستە كىشەى زەوى و مەلمانىي نيوان جووتيارو دەرەبە گەكان لە رىنگەى ياساوه چارەسەربكەين كە بوارىكى گرنكى بوژانەوئى ئابوورى كوردستان و تەكانىكى گرنكى بەرو پىش بردنى كەرتى كشتوكالە و پىنگەى ئابوورى و سياسيمان بەهتە دەكات.

زۆر جارەن بەهۆى دۆخى تايبەتى دەفەرەكە و هەستيارى كىشەكان بە بەشدارى قايمقام و بەرى كوردستانى و نوئەرانى بزوتتەوئى جووتياران و دەرەبە گەكان و رىشسپيان و ..تاد. لە رىنگەى سولجى عەشايەرى كىشەكانمان بەلاداخستوو و چارەسەرتكى مامناوئەندىمان داناو بۆ رازىكردنى لايەنە ناكۆكەكان، دەشمانزانى كە چارەسەرى رىشەى نىيە و هەرسات و كاتىك سەر هەلدەدەنەو.

هەلۆتستی راشکاوانەو بوژانەى شیوعییەکان متمانەى لاى جووتیاران دروست کرد لەدواى سالى (۱۹۹۱) ئەو پەيوەندییە بەهێزە دروست بوو کە دەبوایە هەیت، زۆربەى زۆرى سەرکەردە و کادر و ئەندامەکانیان کە سەربە حزبە جیاجیاکان بوون هاموشۆیان دەکردین و پەيوەندی لەنیوانمان پتەوبوو متمانەش بەیەکترى لە ناستیکى بەرزدابوو، پێکەو پووبەرپوى گرفت و کێشەکان دەبووینەو بە هاوکارى قایمقام و لیژنەى کشتوکال و یەکییتی جووتیاران و بەرەى کوردستانی دەیان کۆسپ و تەگەرە دەهاتەپرى و بە پشوو درێژیهو مامەلەمان دەکرد و بەردەوام بووین.

تیمە و بزوتنەوێ جووتیاران بەبج یەکدی پەنجەمان لەئاو نەدەنا، هەندى جار لیترە و لەوی کارى سەربەخۆى نابەجی دەکرا هەر زوو و بەپیریەو دەچووین و چارەسەرمان دەکرد، مالى من و بارەگا هەریەک بوون، شەوورپۆژ کراوەبوو، سالى ۱۹۹۳ بۆ پیشوازی جووتیاران، پۆژیک لەگەل شەهید(حەمە پەش) باسى دروستکردنى رێکخراویکی جووتیارانمان کرد، چەند پۆژیک دواتر گەراپەو لەم، وەتمانی حاجى وسوو و شەهید سوارە بابەکریان لەگەل بوو، رێککەوتین تا جووتیاران لە دەورى ئەم رێکخراوە کۆببینەو، داویان کرد من یاداشتنامەیک بنووسم، شەو بۆم نووسین و بۆ بەیانی بۆم خوێندەو، هەرەموویان بەدلیان بوو، چەند سەرنجیکیان هەبوو یاداشتنامەکەم پج دەولەمەند کرد، دواتر ئاراستەى پەرلەمانى کوردستان و بەرەى کوردستانی لیژنەى بالا و یەکییتی جووتیاران . مەکتەبى تەنفیزی و

داموده زگا حكووميه كانى ده فەره كه و ئىدارەى حزبە كانى ناو بەرەى
كوردستانىمان لە قەلادزى كرد.

بەريز جينشيني ناوچه، پشدر

سلاوى تىكووشان

ئاشكرايه كيشەى نىوان جووتياران و ئاغاكان ريشەى ميژوويى هەيه،
هەميشە جووتياران داكوكيكەرى (شۆرش) و كوردايەتى بوون و لە هەموو
قوناغە جياجياكاندا قوربانى گرانبەهايان داوه و بە سەدان و هەزاران شەهيد
بوون بۆ ئەوەى كورد خاوەن كيانى خۆى بى و چيدى دوژمنان خوئنيان
نەپژى، شۆرشى كورد بە درىژايى ميژوو (جووتياران) بە پلەى يەكەم
سوتەمەنى بوون، هەربۆيەشە سەرەتاي دەستپيكردى تواندەوەى گەلى كورد
لە راگواستن (ترجىل)ى دىهاتەكانى كوردستانەو دەستى پيكرد، لەوئىشەو
باسكى بەهيزى گەل كە پيشمەرگەيه بۆ ئەوەى نەتوانى، درىژە بە شۆرش و
كوردايەتى بدات... بنېر بكات، لە گەل روخاندنى دىهاتەكان.

دواى رابوونى گەلى كوردستان لە بەهارى (١٩٩١) و رزگار كردنى
تەواوى شارەكانى كوردستان لەلایەن جەماوەر و هيزى پيشمەرگەى بەرەى
كوردستانى... ئازادى و ديموكراسى بەرقرار بوو، دوابەدواى ئەوئىش لە
هەلبىزاردينكى ديموكراسى ئازاددا (پەرلەمانى كوردستان) لەدايك بوو...

ھەر لەسەرەتاوہ (بەرہی کوردستانی) لیبوردنی گشتی بریاردرہا و
 راستەوخۆش بانگەوازی کرد بۆ تەواوی گەلی کوردستان بۆ نەوہی
 دێھاتەکان ئاوەدان بکەن، چونکە لەرووی ستراتیجیہوہ گزنگی تایبەتی
 ھەبە و ھەروا لەرووی (ئابووری) شەوہ کە دووجار کوردستان ئابلقەہی
 ئابووری خراوتە سەر خەلکەکەہی برسی و پرووت و بیکارە دەبوژیتەوہ،
 ھەربۆیہ ناوچەکەمان راستەوخۆ پرووبەرپرووی تەنگ و چەلەمە بۆوہ، چونکە
 ئاغاگان ئالۆزی و بارگژیان دروست کرد و ہاریان نەدا جووتیارەکان
 بگەریننەوہ گوندەکانیان، بەمەش کیشەکان ئالۆزتر بوون، ئیمە وەکو نووتەری
 جووتیاران ھەمیشە بەدوای رینگەچارەہی ئوسولی و ئاساییدا گہراوین، چەند
 جارێک سەردانی سەرکردایەتی بەرہی کوردستانیمان کردووە، ھەرہوہا
 سەردانی وەزیری کشتوکالمان کردووە، ھەرہوہا سەردانی پەرلەمانی
 کوردستانمان کردووە، چووین بۆ ئەنجومەنی وەزیران و چەندینجار لەگەڵ
 جینشین ناوچەہی پشدەر دانیشتمان کردووە، کەچی ھیچ ئەنجامیکی
 نەبووہ!! جیا لەوہی مانەوہی کیشەکان زۆرجاران بووہ بەھۆی شەرپ و
 پێکدادانی خوێناوی لەنیوان جووتیاران و ئاغاگان و چاکیش دەزانین شەرپ و
 پێکدادان و خوێنپژان بەرژوہەندی کەسی تیدا نییە و چارەسەری کیشەکانی
 پێ ناکرێت، جیا لەوہی لەم وەزەعە ناسکەہی ئەمەرو راستەوخۆ و ناراستەوخۆ
 لە بەرژوہەندی دوژمنانی گەلەکەماندایە.... بەلام کاتێک جووتیار بێ نان و
 بێ جینگە و پرووت و برسی ییت، سەرباری ئەوہی حەقی خۆی لێ زوہت
 بکریت، پەرلەمانی کوردستانیش بەرھەمی تیکۆشانی جووتیاران ییت،

كەچى جووتياران لە بچوكترين شت يىبەش بن و سەرەپراى ئەوەش بچەوسىترىنەو، ھەربۆيە ئىمە ريش سىپى و نوئەرانى ھەردوو عەشیرەتى نووهدىنى و بلباس (مامەش) بى گۆئدانە مەیلی حزبایەتى، بەناچارى و بۆ داكۆکیکردن لە خۆمان كە ریزەى (۹۵%) ی جووتيارانى ناوچەكە پىكدههينين، بەمەبەستى سنوردانان بۆ ئەو گىروگرفتانهى كە پروبەرووی جووتيارانى ناوچەكە دەبنەو، كۆبوونەوہیەكمان سازدا و لیژنەيەكمان بەناوی (لیژنەى سەرپەرشتى جووتيارانى پشدەر) پىكھیناوە.

ئىمە لە پيش ھەموو شتىك پشتیوانى و ھاوکارى خۆمان بۆ حكومەتى ھەرىمى كوردستان دەردەبرين و ھەمیشەش سەربازى دلسۆزین و دەستكەوتەكانى وەكو چاوى خۆمان دەپارێزین. ئىمە (ياسا) بە سەرورەى خۆمان دەزانين و دەمانەویت بۆ ئەم ئىشانە (ياسا) رابەرمان يیت... ئەوا بۆ دوو سال دەچیت چاوەروانين و بەردەوام ھەولمانداوہ بەپى (ياسا) چارەسەرمان بۆ دابنریت، بەداخەوہ تا ئىستا ھىچ ھەنگاوئكى جدی و عەمەلى نەنراوہ بۆ ئەم كيشانە، ئاشكراشە مانەوہى ئەم كيشانە زبانی گەورەن لە داھات و ئابوورى (پەرلەمانى كوردستان) وئپراى ئەوەش ئەوا جارئكى دى وھرزى كشتوكال نزيك دەيیتەوہ و تا ئىستا ھىچ چارەسەرنك لە ئارادا نيبە، ھەتا جووتياران پى دىلخۆش بن!!

جا بۆ ئەوہى چى ديكە مەسەلەكان دوانەخرين و بەروبوومى ئەمسالیش لە دەست نەچیت، داوا دەكەين لە بەرپزتان ھەرچى زووترە، پەلە بكرت بۆ گەرانەوہى جووتيارانى ناوچەكە بۆ گوندەكانيان و زەويەكانيان بۆ

بگيڙ دريڻتھو، دھنا ناچاري ٺھو ۽ ڊھيبن خۆمان بھم ڪارھ ھستين، ٺھوڪاتھش خۆتان بھرپرسن، لھ ھم ڪيڻشھيھڪ ڪھ رڀوودھدات، ھمروا ٺھو برادھرانھي لھ خواروھ ناويان نوسراوھ، ليڙنھڪن بۆيھ بھ باشي ڊھزانين بھرپڙتان بياناسن، چوئڪھٺھوان سھمركردايھتي جووتياراني ناوچھڪھ ڊھڪن و ليڙنھي سھرپھرشتي ڊھبن.

ھمروھا لھمھودوا ھم رپرس و رپاوپڙيڪ ڊھبيٽ لھ گھل ٺھوانھ بڪريٽ، داوا ڊھڪھين بھرپڙي زيشتان ڊھزگاڪاني سھرووي خۆتان لھم ڪيڻشانھ ناگادار بڪنھوھ، ھمروھا ڪاري بھ پھلھش ڪھ ٽيھ لھ بھرپڙتان داوا ڊھڪھين ٺھمانھن:

۱- گھرانھوي جووتياران بۆ گونڊھڪانيان.

۲- جيھج ڪردني ياساي ژمارھ (۹۰) و دانھوي زھوي جووتيارھڪان ھتھا (پھرلھمان) ياسايھڪي ڊي ڊھرڊھڪات.

۳- ڪرپن و فروشتني زھوي لھ قھلاڊزي بوھستينريٽ ھمروھا لھ ڊيھاتھڪانيسھ.

۴- ڊابھشڪردني زھوي بھسھر جووتياران بھ يھڪساني.

۵- ڊؤزينھوي رپنگھچارھيھڪ بۆ ٺھو بھرھمھ ڪشتوڪاليھي ڪھ لھناوچھڪھدا ماوھتھوھ و نھفروشاوھ وھڪو توتن و گولھبھرپؤڙھ...ھتھ.

۶- سزاداني ھمركھسيڪ ڪھ سھرپيچي ڊھڪات.

ھم سھمركھوتوو بن.

ويئھ بۆ:

■ پھرلھمان ي ڪوردستان

■ ليڙنھي چارھسھمركردني ڪيڻشھي زھوي و زار

■ مھڪتھبي تھنفيزي / ھولپڙ

- سەرکردایه‌تی سیاسی بهره‌ی کوردستانی
- گشت رۆژنامه‌کانی حزبه‌کانی / بهره‌ی کوردستانی
- گشت لایه‌نه سیاسیه‌کانی ناو بهره‌ی کوردستانی له‌ناوچه‌که

له‌گه‌ڵ رێژدا

• لیژنه‌ی سهرپرشتی جوتیارانی پشدو

١٩٩٣/٤/٥

- ١- نه‌بۆبه‌کر باداوێبی
- ٢- حه‌سه‌ن عه‌زیز نه‌حمه‌د
- ٣- خدر حه‌مه‌ کاخدر
- ٤- عه‌زیز فه‌قی کاخوسێن
- ٥- حه‌مه‌ نه‌مینه‌ نه‌حمه‌د فه‌رخه
- ٦- کامه‌لا سه‌لیمان
- ٧- عه‌بدوڵا مه‌سته‌فا
- ٨- حاجی نه‌حمه‌ده‌ شه‌نگه
- ٩- سواره‌ بابه‌کر مه‌حموود
- ١٠- حه‌مه‌ ره‌ش مه‌حموود حاجی حه‌مه‌ره‌ش
- ١١- مه‌حموود پازانی

یادداشتنامه‌کە‌ی لیژنە‌ی سەرپەرشتی جوتیاران لە ۱۹۹۳/۴/۵
 نیمزاکردنی یانزە (۱۱) کە‌سایەتی ناسراوی بە‌و‌ه‌جی دە‌قەرە‌کە‌ کە‌ لە‌هە‌موو
 قۆ‌ناغە‌ جیا‌جیا‌کاندا رۆ‌لی بە‌رچاویان بوو، بۆ‌ پەرلە‌مان و لیژنە‌ی
 چارە‌سەرکردنی کیشە‌ی زە‌وی و زار، مە‌کتە‌بی لیژنە‌ی تە‌ن‌فیزی ناو‌ە‌ندی
 یە‌کی‌تی جوتیارانی کوردستان و سەرکردایە‌تی بە‌رە‌ی کوردستانی و سەر‌جە‌م
 لایە‌ن سیاسیە‌کانی دە‌قە‌ری پش‌دەر ج‌دیە‌ت و هە‌ست بە‌ر‌پرسیاریکردنی
 جوتیاران بوو بۆ‌ چارە‌سەرکردنی کیشە‌کان بە‌ فە‌رمی لە‌ رینگا یاساو.

یادداشتنامه‌کە‌ با‌سی بانگە‌وازی (بە‌رە‌ی کوردستانی) و لی‌پۆ‌ردنی گشتی
 بۆ‌ تە‌واوی گە‌لی کوردستان و بۆ‌ ناو‌ە‌دانکردنە‌و‌ە‌ی گون‌دە‌کان دەر‌کرد، لە‌بەر
 گ‌رنگی س‌تراتیژی لە‌ رووی سیاسی و بواری ئابوری ، کە‌ کوردستان بە‌دوو
 ئاب‌لوقە‌ی ئابووری دە‌نا‌ئێ‌تی خە‌ل‌کە‌کە‌ی برسی و بی‌ کارە‌، هە‌رئمی
 کوردستان رووبە‌رووی تە‌نگ و چە‌لە‌مە‌ و بۆ‌تە‌و‌ە‌، هەر لە‌ سەر‌تە‌واو‌ە‌
 دەر‌بە‌ گە‌کان) ر‌نگریان لە‌ جوتیاران کرد بگە‌ر‌پ‌نە‌و‌ە‌ گون‌دە‌کانیان، سەر‌پ‌ر‌ای
 سە‌ردانی نو‌ینە‌رانی جوتیاران و سەر‌کردایە‌تی سیاسی بە‌رە‌ی کوردستانی و
 وە‌زیری کشتوکا‌ل و پەرلە‌مانی کوردستان و ئە‌نجومە‌نی وە‌زیران و
 قائیمقامیە‌تی ناو‌چە‌ی پش‌دە‌ریان کرد، کە‌چی بی‌ ئاکام بوو هیچ
 ئە‌نجامیکی نە‌بوو سەر‌پ‌ر‌ای مانە‌و‌ە‌ی کیشە‌کان شە‌ر‌پ و پ‌یک‌دادانی خو‌ن‌اوی
 بە‌ردە‌وام دێ‌ژە‌ی هە‌بوو هە‌موو جارە‌کان، دەر‌بە‌ گە‌کان بە‌ مە‌بە‌ستی
 ئالۆ‌زکردنی مە‌سە‌لە‌کان دە‌ست‌پ‌ش‌خە‌ریان کردوو لە‌ پە‌لاماری جوتیاران، لای
 هە‌مووانیش ئاشکرایە‌ شە‌ر‌پ و توندوتیژی نە‌ک چارە‌سە‌ری کیشە‌کان ناکات

ئالۇز تىزىشى دەكات و بەرژەۋەندى كەسى تىدانىيە، جىسالەۋەى دۇخى ھەستىارى ھەرمى كوردستان و ناچىگىرى دۇخەكە تەنى لە بەرژەۋەندى دوژمنانى و داگىر كەراندايە، كاتىك پەرلەمان پىشكى گەۋرەى بەرھەم و تىكۆشانى جوتياران يىت، جوتياران بىج جى ورنىگە مابنەۋە لىنە گەپرىن بۆ زىدى باب و باپىرانىان بگەپرىنەۋە، لە بچوكتىرىن مافى خۇيان يىبەش بن، ھەربۇيە جوتيارانى نوردىنى بلباس (مامەش) بە ناچارى يىگۆتدانه مەيلى حزبايەتى، بۆ داكۆكىكردن لە جوتياران كە رىژەى ۹۰% ى جوتياران ناۋچە كەپىك دىن، بە مەبەستى سنوردانان بۆ رووبەرووبونەۋەى گىرقتەكان كە دووچارى جوتياران دەيىتەۋە لە كۆبونەۋەيە كدا (لىژنەى سەپەرشتى جوتياران) يان پىك ھىنا ناماژمىان داۋە دەسپىكى ئەر كە كانمان داكۆكى لە حكومەۋتى ھەرمى كوردستان دەكەين دەسكەۋتەكانى گەلە كەمان ۋەك چاۋى خۇمان دەپارىزىن. لە ياداشتنامە كە (جەختىيان لە جى بەجىكردىنى ياسا كر دۆتەۋە) داۋا دەكەن بۆتەم كىشەۋ نارىشانە (ياسا) رابەرمان يىت، ناماژمىان داۋە دووسالە چاۋەپروانىن و ھەۋلى زۇرمان داۋە بۆ چارەسەر كىردىنى لە بەرامبەردا ھىچ ھەنگاۋىك نەنراۋە بۆ چارەسەرى ئەم كىشانە كە زىانى گەۋرەن بۆ داھات و ئابورى (ھەرمى كوردستان) لە كاتىكدا ۋەرزى كشتوكال نرىك بۆتەۋە ھىچ ھەنگاۋىك نەنراۋە تا جوتياران دلىان پى خۇش يىت، بە باشمان زانى بۆ ئەۋەى چى تر كىشەكان دووانە خرىن، بەروبو مى ئەمسالىش لە دەست نەچىت، داۋا كارىن پەلەبكەين بۆ گەپرانەۋەى جوتياران و زەۋە كانىشىان بۆ بگەپرىندىرتەۋە، ئەگەر كە مەترخە مى بىكەن خۇمان بەم

كاره هەلەستين، ئەوكاتە خۆتان بەرپرسن لە هەركيشەيهك روده‌دات، ناماژهيان بەناوی هەر (١١) كەسايەتیه ناسراوه‌كه داوه، نوێنەرايه‌تی ته‌واوی جوتيارانی ده‌فهره‌كه ده‌كەن كه نوێنەرايه‌تی سەركرده‌ی جوتياران، هەر پرس و راوێژێك له رینگه‌ی ئەو كەسايەتيانەوه ده‌يێت هه‌روه‌ها كۆمه‌لێك داواكاريان خستۆته‌بەردەم بەرپرسانی ئەم بواره له ناوچه‌كه، هەنگاوی عەمه‌لی و جدی نین بۆ جيبه‌جێکردن‌يان به شيوه‌يه‌کی کاتی له‌به‌رژه‌وه‌ندی هه‌موولایه‌ك.

ليژنه‌ی سەرپه‌رشته‌ی جوتياران له‌گه‌ڵ ئەوه‌ی پشوو درێژبوون بۆ چاره‌سه‌ری كيشه‌ی زه‌وی به‌پێی ياسا هاوكات بۆ سه‌قامگيري و دوركه‌وتنه‌وه له ئەگه‌ری هەركيشه‌يه‌ك و وه‌ستانی مەملانێ و كيشه‌كان له تاكتيكدان بۆ دورخستنه‌وه‌ی به‌ريه‌ك كه‌ووتن و گرژيه‌كان له دۆخێکی بي مەترسی كۆمه‌لێك خاڵ و پيشنيار ده‌خه‌نه بەردەم بەرپرسان له هه‌موو ئاسته‌كان هه‌تا په‌رله‌مان و نه‌نجومه‌نی وه‌زيرانيش، چونكه ده‌يانزانی به‌جيبه‌جێکردن و پابه‌ندبوون به‌و خاڵانه زه‌مینه‌يه‌کی گونجاو بي كيشه و ئاريشه فه‌راهه‌م ده‌يێت:

- ١- گه‌رانه‌وه‌ی جوتياران بۆ گونده‌كان.
- ٢- جيبه‌جێ کردنى ياسای ژماره‌(٩٠) دانه‌وه‌ی زه‌ويه داگيركراوه‌كان به جوتياران هه‌تا په‌رله‌مان ياسايه‌کی نوێ ده‌رده‌كات.
- ٣- كرين و فرۆشته‌نی زه‌وی له ديهاته‌كان و قه‌لادزێ و ده‌فه‌ری پشده‌ر به‌هسته‌ينرێ.
- ٤- دابه‌شکردنی زه‌وی به‌سه‌ر جوتياران به‌يه‌كسانی.

- 5- دۆزینەوہی رینگا چارہیہک بۆ ئەم بەرہەمە کشتوکالیانہی لە دەقەرەکە ماونەوتەوہ و نەفرۆشراون وەکو توتن، گولە بەررژە، ھتد.
- 6- سزادانی ھەرکەسیک کە سەرپیچی دەکات.

دوای ئەم یاداشتەنە ھیچ لایەنێک وەلامیان نەدایەوہ، ھەلۆستیان نەبوو، دەرەبەگەکانیش بە پیچەوانەیی ئەم یاداشتەنە بە پشتیوانی دەسەلات لە ناوچەکەوہ چیان پێچ خۆشبایە دەیانکرد، رۆژ بەرۆژ کیشەکان ئالۆزتر و قولتردەبوونەوہ، بارگرژی تا دەھاتە پتر و کیشەکان ئالۆزتر دەبوون، سەرکردایەتی بەرہی کوردستانی بە دانی چارەسەرنک، ھیچ ھەنگاوێکی نەنا بەم ھەلۆستەیی زەمینەیی دەستدریژی دەرەبەگەکان رۆژ لە دوای رۆژ لە ھەلکشان دابوو، بەرہی کوردستانی و قایمقامیەت لە ناوچەکەدا مەیلی چارەسەری کیشەکانیان ھەبوو بەلام ھیچ پشتیوانیەک لە سەررہوہ بۆیان نەبوو بۆیە نەیاندەتوانی چارەسەری کیشەکان بکەن و پینەو پەرۆیان دەکرد، تا ماویەک درێژە دەکیشا و لە پڕ سەری ھەلەدایەوہ، چەندجارنک مەکتەبی تەنھیزی یەکیستی جوتیارانی کوردستان ھات نەک چارەسەریان پێچ نەکرا ئالۆزترین کرد، بەو حالە کیشەکان مانەوہ و ناوہ ناوہ بارگرژی رووی داوہ، رۆژ بەرۆژ جوتیاران خۆیان رنک دەخست و بەبەرنامەو پیلان کاریان دەکرد، بەردەوامیش لە پەییوەندی بوون لە ھەموو ئاستەکاندا بۆ ئەوہی ئەم کیشانە لەرینگەیی گفتوگو و دۆزینەوہی رینگاچارەیی گونجا و چارەسەر بکری، ھەمیشە لە پەییوەندابوون لەگەڵ سەرکردایەتی سیاسی بەرہی کوردستانی، سەرکردایەتی حزبەکان و وەزارەتی کشتوکال و

سەرۆكايه‌تى ئەنجومەنى ۋەزىران ۋە مەكتەبى تەنقىزى ۋە يەككىتى جوتيارانى كوردستان قائمقامىيەتى قەزاي پشدر، بى دەسەلاتى ۋە بى ھەلۆئىستى ۋە خەمساردى بەرپرسیان، جوتيارانى بى ئومىدكرد، لە گەل ئەۋەش لە ھەولە دىيۆلۆماسىيەكانى خۆيان ۋەزىيان نەھىنا ھەولەكانيان چرتەر دەكردو ھە بۆ پەيدا كوردنى دۆستى نۆئى ۋە پشتيوانى بۆ داوا رەواكانيان.

بزوتنەۋەى جوتياران ۋەك بزوتنەۋەىيەك سەربەخۆكارى خۆى دەكرد رۆژ بە رۆژ جوتياران لەسەرتاسەرى كوردستان لەدەۋرى ئەم بزوتنەۋەىيە كۆدەبونەۋە حزبە دەسەلات دارەكان (يەككىتى ۋە پارتى) زۆر ھەولياندا ئەم بزوتنەۋەىيە دەستەمۆبەكەن نەياتوانى (pkk) ئەندامىكى سەركردايەتى ۋە كۆمەلنىك كادرى چالاكى لە پشدر تەرخانكرد مالى حزبى ۋە بارەگاي نەھتيان دانا بزوتنەۋەكە لە بۆتەى خۆياندا بتويننەۋە بەرنامە ۋە سىياسەت ۋە ھەلسەۋەكەوتى رۆژانەيان بەئاراستەى سترتيزو سىياسەتى (pkk) دا بەرن، كۆمەلنىك خولى سىياسى ۋە فېكرى ۋە سەربازى ۋە... تا بۆكردنەۋە لە (زەلج) ۋە (گەرمكان) ئەۋكاتە بارەگاي كۆنسەى سەرۆكايەتى لە (زەلج) بوو ھاۋكات كادەرەكانيان بەئاراستەى دژايەتى كوردنى حزبەكان باشور پەرۋەردە دەكرد، بەحزىبىشمانەۋە بەم شىۋەىيە رەفتارىيان دەكرد كە (pkk) دەيكرد، چەندجار راستەۋخۆ لە گەل (لېژنەى سەربەرشتى جوتياران) دانىشتەم مەترسى ھەلۆئىستى ئەۋ ئەندامانەمان پىچ گووتن، كە لەسەنگەرى جوتيارانەۋە ئەرك ۋە فەرمانى تر ئەنجام دەدەن بەراشكاۋى پىمان گووتن: پاشكۆبوونتا بۆھەر حزىبك بەرەۋ ھەلدېر بردنى بزوتنەۋەكەتانه، دەكرى دۆستى ھەموان بن ناكرى پاشكۆى

هیچ حزینك بن رووبه پروو ئه و هیان دهسه لماند به لام هندیکیان له پشته وه کاریان
 بۆ شتی تر ده کرد، به ناچاری له رنگهی ئه و ئه ندامانهی په یوه ندی
 دوستایه تی و هاموشویان له گه ل یه کتر به هیز بوو متابه عهی ته و او مان
 به یه کدی هه بوو کار کرا دژی ئه وانهی له بهر ژه وه ندی جوتیاران و بزووته وه که
 هه لئس و کهوت ناکهن و ئاو له ناشی خه لکی دی ده کهن، پارتی و یه کیتی
 نیشتمانیش دهیانویست بزوتنه وه که به لای خویاندا راکیشن، به لام نه یان توانی،
 شه پریکی گه و ره روویدا دهر به گه کان گه رانه وه گونده کان، رنگهی جوتیارانیان
 نه دا له گونده کان بن، جیا له وهی جوتیاری گوی له مستی خویان هه بوو،
 به هه مووشیویه ک پشتیوانمان له جوتیاران ده کرد و هاوړییان به شداری
 شه په کانیان ده کرد، له یه کهم شهرو په لاماری جوتیاران بۆ سه ر ئه و
 گوندانهی (دهر به گه کان) دا گیریان کرد بوو هاوړی (حه مه سور حه سه ن
 زهردان) تیکۆ شه ریکی دیرین و کادیریکی ناسراوی ده قه ره که و ئه ندامی
 حزبی شیوعی له شه پریکی دهسته و یه خه کاتی هه لمهت ده به نه سه ر گونده
 دا گیر کرا وه کان، شه هید ده بیته، له ماو یه کی یه کجار که مدا ئه و گوندانهی
 سنوری پشدر که دا گیر کرا بوون جار یکی دی ئازاد ده که نه وه، ئه گه
 لپیر سراوانی (یه کیتی نیشتمانی) نه با ئاودییوی (ئیران) یان ده کردن، خیرا
 هیزه کانی یه کیتی و پارتی که و تنه خویان و دا کوکیان له دهر به گه کان ده کرد،
 له کاتی هیز بردندا هندی خه لکی نه فس نزم تالان و دزی و پیاو خراپیان
 کرد، به لام ئه وه کاریگه ری نه کرده ناوهرۆکی مه سه له ره واکهی جوتیاران،
 پاش ئه و سه ر که و تنه مه زنه جوتیاران ئاماده یی خویان نیشاندا بۆ

چارهسەرى كېشەكە تا بەناشتى ولەرنىڭەي ياساۋە چارەسەر بىرى، جۈانترە ھەموان پىكەۋە بە يەكسانى لە ژېر چەترىڭدا بۇزىن، دەرەبە گەكان مىليان نەداۋ درېژەيان بەكارى تىڭدەرەنەي خۇيانداۋ گرفت و كېشەۋ ئاژاۋەيان بەردەۋام درۋوست دەکرد.

يەكەتەي و پارتىش دوو كامپى سەربازيان بۇ دەرەبە گەكان كەردەۋە، يەكەكان لە (پېلىسكە) كامپىكى سەر بە پارتىش لە (گۆمان) لەلايەن تىرانىشەۋە كۆمەك دەكران، لە كاتىڭدا ئەم دوو سەرباز گەيە ھىچ شەرەيە تىكان نەبوو، مەملەنئى يەكەتەي و پارتى بۇشايى درۋوست كەرد، دەرەبە گەكانىش لەم دوو سەرباز گەيە ھەرەشەي بەردەۋام بوون لەسەر جوتياران، كارى تىرۇريان نەنجام دەداۋ لە ناۋ زەۋى جوتياراندا مىنيان دادەنا، بەم ھۆيەۋە چەند جوتيارىڭ كەمئەندام بوون.

جوتياران روبەرىڭى بەرفراۋانى زەۋيەكانى پشدرەيان كەۋتە بەردەست، چەند ئەندامىڭى بزۋوتنەۋەكە بۇ بەرژەۋەندى تايبەتەيان ھەلۋىستى ناشايستەۋە مامەلەي نەشياۋيان دەنۋاند، دەيانۋىست لە رىڭگەي زەۋيەكان جوتيارەكان دەستەمۇ بىكەن .

جموچۇل و چالاكى (لېژنەي سەربەرشتى جوتياران بەردەۋام بوو بە ھەمۋو شىۋەيەك ھاۋكارىم دەكرەن، لە ھەمۋو بۋارەكانەۋە لە رۇژنامەي (رىڭگەي كوردستان) ىش كارو چالاكەيەكانم بىلاۋ دەكەردنەۋە، سەرەپاي ھەۋلەكانى حكومەتەي ھەرېم و لېژنەي ئاسايى كەردنەۋە بۇ ھېمىنكەردنەۋەي ناۋچەكە پشدر، بەلام دەرەبە گەكان بەردەۋام ھېرشىيان دەكەردە سەر جوتياران رۇژى

۱۹۹۴/۱۱/۱ چەند چەكدارلىكى سەربە دەرەبە گەكان بە مەبەستى تيرۆر كوردنى كەسايەتتە ناسراو جوتيارەكانى پشدر لە (بازار) ەوە خۆيان دەگەيەننە ناوشارى قەلادزى كە لە شەرى پشتر دەستىرژيان كوردبوو سەر جوتياران و برويانويان پى دەگرن لە كاتىكدا لىژنەى ئاسايى كوردنەوەى لە رىنگەى هيزىكى ەاوبەشەو بە وچان ەوليداوە دياردەى چەكدارى نەهيلي ئەمەو ەاتنى پارىزگاي سليمانى بو ناوچەكە لە گەل لىژنەيەك بو چارەسەر كوردنى كيشەى زەوى و دانىشتى بزوتنەوەى جوتياران لە گەل ئاغاكان لەرىكەوتى ۱۹۹۴/۱۰/۲۰ بە ئامادەبوونى ەمەو لايەنە سياسىيەكانى ناوچەى پشدر، لەبەردەمى پارىزگاي سليمانى و ەمەو لايەنە سياسىيەكان ئاگادارى ەمەو لايەك كرا كە بەچەكەو ەاتنە ناوشار قەدەغەيە بو ەمەو كەسيك، بە پىچەوانەى ئەم بىر يارە دەرەبە گەكان لەناو شار دىنو دەچن، لىژنەى ئاسايكردنەوە بەمە دەزانىت بەرەو ئەو شوپانە دەچن، دەرەبە گ و جوتيارەكان رووبەر ووى يەكدى دەبنەو، پش گەيشتنى لىژنەى ئاسايكردنەوە خۆيان بە بارەگاي (بزوتنەوەى ئىسلامى) دا دەكەن، لە دوايدا نوپنەرى حزبى شىوعى و بزوتنەوەى ئىسلامى نوپنەرى لايەنەكانى دى ئامادە نابن، لەوكاتە بىر يار دەدەن چەكدارەكان تەسليمى لىژنەى ئاسايى كوردنەوە بكن و بدرنە پولىس، بزوتنەوە چەكدارەكانى رادەستى پولىس دەكات، لە پشتى ئەم ەولانە ئاغاكان چەكدارلىكى زورىان كۆكردەو بو ەيزشكردنە سەر جوتياران لە قەلادزى مەرجى بەردانى چەكدارەكانيان دادەنن بە ئەوەى لە رىنگەى حزبەكانەو نوپنەريان يىت بو

لیکۆلینهوه له رووداوهکه، له کاتیکیدا دهزانن گرتنی چه کداره دهره به گه کان
 هیچ په یوهندی به جوتیارانهوه نییه هه لده کۆلنه سهر قه لادزی و شه پرتکی
 گه وره بهرپا ده کهن بی ئه وهی جوتیاران ناگیان لهم مه سه لانه هه ییت، له
 گریداغ هه لده کوتنه سهر کۆمه لیک جوتیار بهرپرومانه وه چه کی ناغافلا
 جوتیارنک به ناوی (رزگار) شه هید ده کهن (۳) جوتیاری دی بریندار ده بن،
 جوتیاران دینه ده ست (۲) ناغا ده کوژنو (۷) ناغای تر بریندار ده کهن،
 شه پ له کاتزمیر (۱) هه که وه ده ست پنده کات به هه ولی لیژنه ی ئاسایکردنه وه
 سهر له ئیواره کۆتپرۆلی شه ره که ده کهن ئه وهی جینگای سه رنجه ئه و (۴)
 چه کداره ی سهر به ناغاکانو به بریاری لیژنه ی ئاسایکردنه وهی ده گیرین له
 کاتی شه ره که بی لیکۆلینهوه له گه لیان به دزیه وه له لایه ن نوته ری (یه کیتی
 نیشتمانی) به ره لالا ده کرین، له بهر ئه وهی سهر به وانن جیا له وهی کاتیکیش
 ده گیرین له ناو زیندان ههر به چه که وه ده بن بو ئه وهی دللی ناغاکانیان لی
 نه ره نجی.

ده سه لات (یه کیتی و پارتی) گوئیان نه داو ته وه ئه وهی له رووی یاساییه وه
 کی له سهر حقه یان نا؟ هه مشه دا کوکیان کردوه له ئه ندامانو لایه نگرانی
 خو یان، بو یه نه ک چاره سه ری کیشه کانیان بی لایه نانه و یاسایانه نه کردوه،
 بو ونه ته هوی قولکردنه وهی کیشه کان و فراوانکردنی بارگرژییه کان، دلنیام
 زۆرینک له و ره فتارانیه ی له ده قهری پشدر کراوه، به بریارو ناگاداری
 سه رکردایه تی و حزبه کانیان نه بووه.

ئەوان واتا دەرەبە گەکان لەسەر ھەرپەشە و گۆرەشەکانیان بەردەوام بوون ھەموو ھەولێکیان دەدا کەس ھاوسۆزی لە گەڵ جوتیاران نەبێت، بەپێچەوانەو ھە ئێمە ھەك حزبی شیوعی پیش ئەوھی رێکخراویکی جوتیاری دروست بێت بەرنامەھی حزبمان جێ بەجێ دەکرد و من ھەك بەرپرسی یەكەم(سەلام عومەر) ھەك نوێنەری حزبمان لە بەرھی کوردستانی دانا، نوێنەرمان لە یەکییتی جوتیارانی کوردستان لە قەڵادزێ، لەکێشە و ئاریشەکان داکۆکی کەریکی سەر سەختی مافە رەواکانی جوتیارن بووین، من لە گەڵ راگەیانندیش بەوئاراستەییە، رێپۆرتاج، چاپییکەوتن و لە گەڵ کەسایەتی گوندەکان وتارم دەنوسی، لە ۱۹۹۴/۱/۳۰ فرماندەھی ھیزی چەكدار ی عەشایەری پشدر لە قندۆل ئاگاداریەکیان بە نھینی خستبوو ھەوشەھی مائەو ھەك (۲-۳) جار قەڵەمی ژەھراویم دەخستە سەر کاغەز، جارێک بە خائن و جارێک ھەرەشەم لێکردوون تۆلەھی جوتیارانیان لێ بەکەمەو، ئاگادارم دەکەن نوسەر دەبێت خزمەتی ولات بکات نابێ بۆ ئارەزوی خەلکی گیرە شیوین و ھەلپەرسەت قەلەم بخاتە سەر کاغەز نامۆژگاریم دەکەن کە من منداللم زۆری ھەكو منیان بەسەھو بردوو.

ئینجا داوای برابەریم لێ دەکەن و ھۆشدارم دەدەنێ تۆزێک بێر بەکەمەو ھەوواتر بە قەولی ئەوان کەس بەری خراپەھی نەخواردو ھە دەشڵین لە ئاخری پەشیمان دەبێو ھەرەشەدەکەن چیدی لەسەر ئەم مەسەلانە برۆم (تەعمولی) ھەموو مەسئولیەتیک دەبێ بەکەم، ئەو ھە پەيامی گەرمی فرماندەھی ھیزی چەكدار ی عەشایری لە پشدر بوو لە قندۆل و

ھەرپەشەشيان كىردوۋە شەۋىك پەلامارى مائەكەى من و بارەگا بىدەن كە بەيەكەۋە بوون، ھەندى لە ترسان وازيان لە پىشمەرگايەتى ھىئا.. لەبەرامبەردا ئىمە ھەموو شەۋىك بەجۆرەھا چەكى گەورەو بەچوك بەوورىايەۋە لە ئامادە باشيدا بووين. چەند شەۋىكىش ترسنۆكانە دەستپىژى گوللەيان لە ھاورپىيانى پاسەوان و ھاورپىيانى دى لە بارەگا دەكرد خۆشەختانە ھىچ زيانى نەبوو دووشەۋىش لەسەرىك دوو ئارىپچى تەۋقیت كراويان بەمالى ئىمەۋەئا.. گوللەكان بەردىۋارى دەرەۋە كەۋتەبوون كە زۆر نىزىك بوو لەۋ پەنجەرەى تىدا دانىشتەبووين، ھىچ زىيانكى نەبوو.

شەۋىكىش لەبەرى گەرمكان تەقەۋ ھەرابوو خىرا بەپىچ كە ۴۰ دەقە دەبوو مەفرەزىيەكمان برد، گەيشتەنەلايان كە پەرىنەۋە ھىچ روى نەدابوو چاومان پىيان كەۋت و ھەربەم شەۋە گەراينەۋە قەلادزى، جارنىكىش گوندى چۆمخركە داوايان لىكردىن كە ھەۋالىيان لايە ئەم شەۋ ئاغاكان نىازيان وايە پەلامارى گونەكەيان دەدەن، لە ئىۋارەۋە ھىزىكمان برد بۆ ھەرەسىيات تانزىكى سەرلەبەيانى لە گەلىان بووين، كاتىك كاك (ھەمزە) كە جووتيارىكى لەسەرەخۆۋ بەرپىز بوو ھات بۆ ئەۋخالەى ئىمەى لىچ بوين منى دىت ۋاقى ۋرما گووتى: دىكتۆر ئەتوش لىرەى شەرتە لەۋشەۋەۋە دەپىت پىم بلىن (ھەمزە شىۋەى) ھەموو دامانە قاقاي پىكەنىن لەۋ شەۋەۋە ناومان لىچ نا (ھەمزە شىۋەى) تا ئىستا ھەروا بانگى دەكەم سەرپەراى ناخۆشەكان، روداۋى خۆش و سەيرو سەرمەرەى ناخ ھەژىن ھەن، خۆشەكانى بەردەۋامىن و

نابریڻه وه هر که یه کدی دهیینین نهو رږڙه خوښ و ناخوښانه مان دیته وه یاد..

رږڙی ۱۹۹۳/۱۲/۱۹ بزووتنه وهی جوتیاران سهردانیان کردم که نیازی سهردانی گونده کانی رږڙه لاتسی قه لاندزیان هیه هیڙیکسی زوری جووتیارانیان کو کردبووه، منیش وه عدم دانی له گه لیان بچین نیښیک هاته پیښه وه گوتم نه گهر دوايخه، گوتیان دواخستن ئاسان نی یه نیښه هر دهچین، بو رږڙی دوايی ۱۹۹۳/۱۲/۲۰ بهرپیکه وتن، دیاره دهره به گه کان زانیاریان دهییت له چونی نهوان بو نم شویننه پیش نه وهی بگه نه نهوی له بهرزییه کان گو مان که چهند لو فیه کی تیدایه، که مینیکی بهر فراوان داده نیین هرکه نهوان ده گه نه نزیکیان له هه موولایه که وه بهر ده سترپڙیان دهن جوتیاران دینه ده ست و داده بز ن شهریکسی گه وره پوده دات، لهو شهره دا هاورپی (حه مه پرهش مه حمود حه مه پرهش) یه کیک له سهر کرده دیاره کانی بزووتنه وهی جوتیاران و (۴) جوتیاری تر شه هید دهن و ژماره یه ک برینداریشیان دهییت له وانه (مه ولانی گهر مکن) فهرماندهی به توانا و نه ندای لیڙنه ی سهر پهرشتی جوتیاران شه هیده کان (حه مه ده مین حه مه شوان) عدولای حه مه جاف، به کر حه مه صالح (چوار قورنه)، عبداللهی پوره گولج، شه هید بوون، سهره پای نم شکسته سهر بازی و مه عنه وهی جوتیاران به گورپوتین و وری بهرزه وه هاتنه وه مهیدان ماموستا (نه مین مه حمود حه مه پرهش) که کادریکی ناسراوی حزبمان بوو، پیش راپه رین ده ستگیرکرا له به ندیخانه بوو پیښه ممرگه کانی حزبمانی له چوارقورنه و راپه رین بو بهری کوسره ت

دەپەراندەو، ھەر دوای شەھیدبوونی ھەمەپرەش مامۆستا ئەمین چار
 نەترسانە جینگەى گرتەو و پۆلى بەرچاوى ھەبوو لە ناو بزوتنەوہى
 جوتیاران، ھەر زووگەوتنەوہ سەرپى و نەركەكانیان گورجتر دەست پىكردەوہ
 پاش ماوہىك لە ۱/۲۹ تا ۱۹۹۵/۲/۱ لە گوندى سەربلندى نازدكراو
 لەستەمى ئاغاىەتى (گەرمكان)ى قەلاى پىروۆزى چىناىەتى دژ بە
 دەرەبە گایەتى بەو پەرى سەركەوتوانە ئەنجامدرا، بەم بۆنەىەوہ بزوتنەوہى
 جوتیاران مژدەى دا بە جوتیارانى بەشمەىنەت و ھەژارانى باشورى
 كوردستان كە دەبنە پشت و پەناىان مژدە دەدا بە شەھىدەكانى كە رەنجى
 خەباتیان بەرى گرت، شایانى باسە لە ھەموو حزبەكان تەنیا حزبى شىوعى
 بەشداریبوو وەك میوان لەو كۆنفرانسە ئەوانىش (ھاوپرێ شەپۆل بوو) لەكاتى
 كردنەوہى كۆنفرانسەكە ئامادەبووین دوای دەستپىكردنى كارەكان
 كۆنفرانسەكەمان جیھىشت، كۆنفرانسىكى تابلىنى سەركەتووبوو لە پرووى
 ئامادەكارى و ئەنجامەكانى توانرا ناوى لیژنەى سەربەرشتى جوتیاران
 بگۆرپ بۆ ((بزوتنەوہى جوتیارانى كوردستان)) بوونە خاوەن بەرنامە و
 پەىرەوى ناوخۆش پىنگەى بزوتنەوہكە تادەھات فراوانتر دەبوو، بونە خاوەن
 دىسپلین و چوار چۆىەىكى یاسایى و فەرمى نزیكەى (۵) كەسایەتى
 بەھىز بوونە ئەندامى كۆمىتەى ناوہندى بزوتنەوہكە، تۆرپىكى كاردى
 بەرفراونىش شەو پۆژ لە ئەرك و كارى بزوتنەوہكە دابوون، بزوتنەوہى
 جوتیاران بە بەراورد لەگەل حزبەكانى دەقەرەكە بەھىزبوو خاوەن دىسپلین و
 رىكخراونكى گورج و گۆلتر بوون ھەژمونی خۆیان بۆ بەرژوہەندى جوتیاران

و ته‌واوی هه‌ژارانی ده‌قه‌ره‌که چه‌سه‌پاند و یارمه‌تی جوتیاری هه‌ژار و خه‌لکی نه‌داریان ده‌دا، ئەوه جگه له‌وه‌ی له‌سه‌رتاسه‌ری کوردستان رێک‌خستن و باره‌گیان هه‌بوو، باره‌گاکانیش هی مالی جوتیاره‌کان بوو له باره‌گای ناوه‌نده‌وه هه‌تا دورترین شوین، به پیتاک و زه‌کات و یارمه‌تی به‌روبوومی جوتیاران و هه‌ندێ لایه‌نی چه‌پ، ئه‌رکه‌کانی رۆژانه‌یان رایی ده‌کرد.

دوای ئەوه‌ی ته‌واوی زه‌ویه زۆر و زه‌وه‌نده‌کانی گونده‌ نازاد کراوه‌کان که‌وته ده‌ستی جوتیاران هه‌ندێک له جوتیاران کارو کرده‌وه و زه‌فتاره‌کانیان تاغایانه بوو، ئەوانه‌ی ملکه‌چیان نه‌ده‌بوون غه‌دریان لی ده‌کردن به‌رده‌وام جوتیاره‌ غه‌در لی‌کراوه‌کانی لای ئەم و ئەو مامه‌له‌ی ناچۆریان له‌گه‌ڵ ده‌کردن ده‌هاتنه‌ لای ئیمه‌ گله‌یان لی ده‌کردن، ئیمه‌ش زۆر به‌هیمنی و شاراوه‌یی به‌ره‌وپه‌ری گرفته‌که ده‌پۆشیتین تارپنگا چاره‌یه‌ک بدۆزینه‌وه، هه‌ندێ له ئەندامانی لیژنه‌ی سه‌ره‌رشتی زیاتر له (ئاغاکان) ده‌ستی به‌سه‌ر زه‌وی یه‌ کشتوکالیه‌کان گرتبوو ئەم ره‌فتاره نامۆیه‌یه‌ی ئەو کادرو جوتیارانه بووه‌ هۆی په‌نجان و دووکه‌وتنه‌وه‌ی ژماره‌یه‌کی زۆر له جوتیاران.

ئیمه‌ش به‌رده‌وام له هه‌ولێ چاره‌سه‌ری گرفت و کێشه‌کاندا بووین. خه‌لکی بزوتنه‌وه‌که زۆر په‌یوه‌ندیمان له‌گه‌ڵیان به‌هه‌یزبوو و بو‌ هه‌ر مه‌سه‌له‌یه‌ک راوێژمان پێ ده‌کردن و ژیرانه مامه‌له‌یان ده‌کرد، ئاغاکان به‌هه‌موو شیویه‌ک له‌هه‌ولێ ناشیرین کردنی بزوتنه‌وه‌که‌دا بوون که‌موو کورپی و هه‌ل‌س و که‌وتی خراپی ئەم و ئەویان وه‌کو فشارێک به‌کاردینا، تارا‌دیه‌ک کاریگه‌ریان هه‌بوو

له بهر بهرژه‌وهندی خۆیان، له گه‌ل ئەم هه‌موو کێشه‌و گرفتانه‌ش، جووتیاران له به‌رامبه‌ر زو‌لم و سته‌می دهر به‌گه‌کان یه‌ك ده‌نگ و یه‌ك‌گرتووبوون. هه‌ولێ زۆری دا بزوتنه‌وه‌که بکاته پاشکۆی خۆی هه‌ندیک کادرو ئەندامانی جووتیاران به‌ئاشکرا به‌یاننامه‌و وێنه‌کانی به‌رپز ئۆجه‌لان و بلاو‌کراوه‌کانیان دا به‌ش ده‌کرد، هه‌ندیکیان سه‌ردانی (گارا) یان کرد و به‌شداری خولی په‌روه‌ده‌ییان ده‌کرد (٣) له سه‌رکرده‌کانیان به‌وه‌هۆیه‌وه له بزوتنه‌وه‌که دهرکرد که په‌یه‌ه‌ندیان به (pkk) وه هه‌بوو دوواتر ئاشکرا بوو له په‌یه‌ه‌ندیه‌کی نیوان (پارتی) و بزوتنه‌وه‌ی جووتیاران له ژێره‌وه په‌یه‌ه‌ندیان به پارتیه‌وه هه‌یه. سه‌رکرده‌یه‌تی یه‌کیته‌ی نیشتمانی کوردستان و پارتی دیموکراتی کوردستان زانیاری وردیان سه‌باره‌ت به ئەندامانی سه‌رکرده‌یه‌تی بزوتنه‌وه‌که نه‌بوو، به‌رژه‌وه‌ندی تایبه‌تی و کاری موخابه‌راتی حزبه‌کان له ناو بزوتنه‌وه‌که و نه‌بوونی هه‌لو‌ستێ روون گه‌مه‌ی شاراه‌ی حزبه‌کان و نه‌بوونی ستراتیژیکی روون کۆمه‌ڵێک که سایه‌تی حزبه‌کانیان له به‌رژه‌وه‌ندی خۆیان به‌کار دێنا هه‌بوو له سه‌ر چه‌ند په‌تیک یاری ده‌کرد فێلی له چه‌ند حزبه‌ک ده‌کرد زۆربه‌ی کۆبوونه‌وه‌کانی (بزوتنه‌وه‌ی جووتیارانی کوردستان) له رینگه‌ی جاسوسه‌کانیان ده‌که‌وته به‌رده‌ستی حزبه‌ ده‌سه‌لاتداره‌کان، هه‌میشه بزوتنه‌وه‌ی جووتیاران له به‌رده‌می ده‌سه‌لات که کێشه‌ی قو‌لیان له گه‌ل یه‌کتر هه‌بوو ناشیرن ده‌کرد، بیج ئه‌وه‌ی بیانه‌وێت له کێشه‌کانیان ده‌گلاندن، له‌راستیدا بزوتنه‌وه‌که سه‌ربه‌خۆبوو به‌ ئاراسته‌ی یه‌کی دروست دهرۆیشت و رو‌ژ به‌رو‌ژ پینگه‌ی فراوانتر ده‌بوو هه‌موو هه‌رێمی کوردستان گرته‌وه.

فېربونى بزوتنەۋەكە و رۇلى لە دەقەرى پشدر و بيتوین و ھەرئىمى
 كوردستان كەمبونەۋەي دەسلەتلى (يەكېتى) لەناۋچەكە تووشى (ھستىيا)ى
 كردو، بەئاسانى پېيان قبول نەدەكرا، سەرەپاى ناردنى راپۇرتى (زانىارى)
 ناردنى زانىارى شىۋاۋ ھەلەو چەند رووداۋىكى بچوك يەكېتى نىشتمانى
 ناچار كورد بەبرىارىكى ھەلەي گەۋرە بدات بە پاك كردنەۋەي بزوتنەۋەي
 جووتياران كە زۆربەي ھەرە زۆريان پېشتەر ئەندامى خۇيان بوون، ھەندىكىان
 ھەربەكادرو ئەندامىش مابونەۋە، سەرەپاى ئەۋەش ئەو كارەي (بزوتنەۋەي
 جووتياران) خستبويە ئەستۆي خۆي دەبوايە يەكېتى نىشتمانى چىبىكات،
 نەك ھېرش كردنە سەريان و شەھىد كردىيان، لە كاتىكدا مامۇستا (ئەمىن)
 لەناۋمالى خۇيدايە ھېزىكى گەۋرە ھەلدەكوتنەسەرى ھاوكات ھېزكى (۳)
 ھەزار چەكدارى پەلامارى گوندى (گەرمكان) دەدەن لەبەرى
 چىيەي (ئاسۆس) ھىچ ھېزىكى لى نايىت جگە لە چەكدارانى خەلكى
 گوندىكە لەكاتى پەلامارەكە سەردانى (قەلاتى دىبىكە)م كرد كە كاك
 مستەفا چاۋرەش و بەرپىز مستەفا سەيد قادرى لى يە بەدووربىن تەماشاي
 ھەلمەتەكانى كورە ئازاكانى خۇيان دەكەن، ھېزىكى زۆرىش لە دەۋرۋەربانە،
 سەلامم لىكردن و پىم گووتن، كارىكى باش نىيە، بەئىمەتان گوتبا ئاسان بوو
 چىتان وىستبا دەمانكرد، گووتم:

ئەوانە زۆربەي دۆستى منن، كاك مستەفا چاۋرەش گووتى: خۇمان ئەو
 رىنگايەمان پىچ باش بوو، دواتر گووتى: ھاۋرپى كەرىم بروسكەي بۇ مام

جەلال كەردووە لە چوارقورنە مامۆستا ئەمەین لە مائەكەى خۆى گىراو، داوا
دەكات گىيانى پارىزروبيت، كاك مستەفا گووتى:

خۆت دەزانى ئىمە لىرەين ناگامان لىرە نيە، دواتر قسە دەكەين .

دواى نيوەپۆى هەمان رۆژ سەعات سى و نيوى دواى نيوەپۆ لە گەل
ئەندامانى ناوچەى قەلادزى سەردانى مالى كاك (محمد وەتمان) ئەندامى
سەركرايەتى يەكيتى نيشتمانى كوردستانمان كرد، كە هيزىكى زۆر و بەريزان
كاك (مستەفا چاوهرش) و (مستەفا) سەيد قادرمان كرد، بروسكەى
هاورپى (كەريم ئەحمەد) مان داىە بۆ مام جەلال ناردبوى سەبارەت بە
پاراستنى گىيانى (مامۆستا ئەمەين) كە خویندىەوہ گووتى ئەم
بروسكەيەمان پى گەيشتووہ و گووتى: مامۆستان ئەمەين (٤) پيشمەرگەى
ئىمەى كوشتووہ، دەنگ هەيە كوژرايىت، گووتيشى من سەعات (٦)
كۆبونەوہم هەيە لە گەل خەلك سەبارەت بەو كيشەيەى كە روويانداوہ
لە ناوچەكەدا.. بە بروسكە ئەو زانياريانەم نارد بۆ مەكتەبى سياسى و
بەردەوام داوامان دەكرد كە لە هەولداين بۆ پاراستنى گىيانى (مامۆستا
ئەمەين)

ئىمە زانىارى تەواومان ھەبوو مامۇستا ئەمىن نە تەقەى كىردووە و ناسايى بەجل و بەرگى نووستنى خۆى كە كراسىكى فستەقى و شەپراىلكى بۆرى لەبەردابوو كە يەك دوو شەو پىشتەر لەلاى من مایەوہ زانىارى تەواوتیمان ھەبوو كە زىندان كراوہ لە (فرقەى چوارقورنە) لەمالى خۆيان كە پەلامارى مالەكەيان داوہ قۆلبەستيان كىردوہ، پرسىارىك خۆى قوت دەكاتەوہ ئەگەر مامۇستا ئەمىن كە ھەلدەكوتنە سەرى دوو پىشمەرگە دەكوژىت خۆشى لەمالەكەى خۆيدا دەكوژىتتەوہ، تەرمەكەى بۆدەگاتە دەشتى (سرىنجى)ى پشدر؟ باشە كە لەكاتى شەپدا كوژراوہ، چاوى بۆ بەستراوتەوہ و كاسەى سەرى لایەكى بە دەستپىژى كۆللە پىئو نەماوہ؟ رووداوەكە لای ئىمە روون بوو ئەوكاتەى كاك مستەفا چاوپرەش لە سەعات (۶) قسە بۆ خەلك دەكات و خەلك كۆدەكاتەوہ لەو ماوہىدە بە چاوبەستراوى دەبردتە (قوچان) لە دەشتى (سرىنجى) گۆللە باران دەكرى پاشان (شوانىك) شوئنەكەى دەزانىت و لە رىنگەى ھاورپىيەكى خۆمان ئاگادار دەكرىتەوہ و سەرلەبەيانى رۆژى دووايى لەگەل ھاورپىيان لەنىوان كاتژمىر ۹:۵ و تا ۱۰:۵ دەچن و تەرمەكەى بەو شىئەبەى باس كىرد دەدۆزىنەوہ.

تەرمەكەيمان بىردە مزگەوتى (شىخ عبدالقادر) لەسەر رىنگەى چۆمخىركە تەنى ھاورپىيان بوون، كۆمەلىك جووتىارى چۆمخىركە بەچەكەوہ بەپى بەبەر دەمى مزگەوتەكەدا رەت دەبن، ھاورپىيان ھوار دەكەن پىيان دەلین وەرن ئەوہ مامۇستا (ئەمىن)ە كەبەم شىئە شەھىدكراوہ كە ھەمىشە داكوكى لىدەكردن، ئەوانىش لەوہلامدا دەلین: مامۇستا ئەمىن لەجىگەى بابمانە بەلام ناتوانىن

بیبینین لەسەرمان دەکەوتت! پاش تەواوبوونی شوستن و نامادەکردنی بەنیازبووین برۆینە (چوارقورنە) قسە و قسەلۆک پەیدا بوو، تەرمەکەى لەقەلادزى بنیژین، دەنگ ھەیه کە بیبێنەو لەرنگا تووشى کێشە دەبین، ئیمە گوئمان بەو قسانە نەدا لە دەروازەى قەلادزى لە (رانىەو) برايمى ژنبرای مامۆستا ئەمین تووشى کاروانى ئۆتۆمبیلەکەمان بوو سەیارەکانى راگرتین پێى گووتین پێم باشە تەرمەکەى لە قەلادزى بشارینەو من گوئى بیستى ھەوالى ناخۆش بووم، پێمان گوت کوی مەدەرئى خۆ ئیمە لە مامۆستا ئەمین زیاتر نین، بە ئاسانى تەرمەکەمان بردەو چوارقورنە ئاپۆرای خەلکىکى زۆر لە پێشوازیدا بوون، بەتازایەتى و کەف و کۆلى دلسۆزانەى خەلک مامۆستا ئەمین بەخاک سپێردرا.

دەرئەنجام

گوللەبارانکردنى مامۇستا ئەمىن يەككىك لەچالاكتىن ھەلسوپراۋەكانى بزوتنەۋەكە، بەچاۋبەستراۋىيى و درېندانە لە «قوچان»ى بانوۋەكانى سرېجى بەپىي پەتى و بەكراس وپانتۆلئىكى كوردى بەرۋژى روناك وئاگدار كوردنەۋى خەلك لەكۆمىتەى رېكخستنى قەلادزىي يەكەتەى كاترمىر ۳ى دوۋاى نيوەرۋ، كارى گوللەبارانكردنەكەى بۇچاوترساندىنى جوتياران ئاسانترکرد، كەبەسەيارەى خويان لە سجنى چوارقورنەۋە بەدەست وچاۋبەستراۋى لەكاتى كۆرە جەماۋىرەكە، زۆرتىرسنۆك وداخ لەدلانە گوللەبارانكرا، پىشتىرىش لەكەمىنئىكى ئاغاكاندا «حەمەرەش»ى براى كەئەويش داينەمۇو يەككىك بوو لە دامەزىنەرانىى بزوتنەۋەكە، لە «بەرزايىەكانى «گۆمان»ى پشدر شەھىدكرا، مامۇستا ئەمىن ئەۋكەلئىنەى پركردەۋە، بەلام كەمامۇستانەمىن شەھىدكرا بزوتنەۋەكە ماۋىيەك بەردەۋامبوو دوۋاىيى چالاكى نەما، ب زوتنەۋەى جوتيارانى كوردستان كرابوو بەئامانجى جزبە دەسەلاتدارەكان بەتايبەت يەككىتى نىشتىمانى بەھۆى ئەۋەى رۆژبەرۆژ پىشمەرگەكانيان دەچوونە ريزى بزوتنەۋەكە، لەسقرئاستى ھەرىم فراوان ببوو زۆرى جزبەكان دىيانويست

بیکن به پاشکوی خویان بزوتنه وه که سه ربه خویی خوی پاراست و به هیتر ده بو، یه کیتی جیا له ترسی بچو کبونه وهی قهواره که هیچ بیانویه کی نه بوو بویه به هه موو توانایه وه په لاماریدان، زیاتر له ۳هه زار پشمه رگی یه کیتی به شدار بوون له په لاماره که، له بیتوین و پشدر نه وهی کوشتیان کوشتیان سه رکرده دیار و کادره چالا که کانیشیان گرتن، به هیز و په لاماری درندانه نه و ریخراوهی خوی به سوسیال دیموکرات و پارێزهری مافه کانی مرؤف داده نی، زۆردرندانه، بزوتنه وه که ی کپ و بی جولّه کرد، ئەم تاوانه میژویه کی قیزه ونی یه کیتی نیشتمانی کوردستانه، میژویه ک تهنانهت نه وهی باوه رپی به دیموکراسیش نه بیته، به وکاره قیزه ونه و نه جامدهرانی تورپه و نیگه ران ده کات، هه موودروشمه بریقه داره کانیشیان ده که ویتته ژیر پرسیاره وه؟!

بڑا ہفتہ عید تم مبارک ہے بھون
 سادیا گھم
 بھووارا سے لاکھ بیت مبارک سنیہ سادیا گھم
 بلام بہ نایت تاکا دار بیتہ لڈہ بدین
 وہ کمرہ نہ پھار قومہ رور داوہ کمرہ ان دوو
 پام پیمان سے کھیا کمرہ دوو... نہ سہ رسا کرا
 وہ تگر کھیا عاتق سنا پیمان کور ای بی نہ راکھ اندرا
 ہر ایشاریہ کمان وہ سنا کھوت تاکا دار تان کھیا تھو

کورہ کھیا کورہ

بھووارا گھم
 سنیہ سادیا گھم

کھیا کھیا کھیا کھیا کھیا کھیا
 کھیا کھیا کھیا کھیا کھیا کھیا

۱۹۹۱/۱۱/۲

SHOT ON MI 9T
 AI TRIPLE CAMERA

یاداشت و به‌یادنامه‌کافی بزووتنه‌وهی جووتیاران

رۆنکردنه وهیه کی پیلووت

جه ماوه ری جوئیاریان و هه له که ماژ و لایه نه سواسیه کوردستانیه کان ئاگادار ده که پلوه که ئاره ناره
 ایلکراره و به یاننامه به ناوی (کۆمیته ی سه رگرده یه تی... بزوتنه وه ی جوئیاریانی کوردستان) له ده رگا
 راکه پانده کانی آپارتس دیموکراتی کوردستانه وه) پانده کرینه وه.
 زینه ئاگاداری نه و جۆره کارانه نوین و ئی به پرۆسیاریان چۆنکه بزوتنه وه ی جوئیاریان کۆنفرانس خۆی نه
 1998/2/21 به ستهوه به ئینویه به کی شه وه و به نوینه رایه ئی زۆریه ئی نه ننامه کانی (کۆمیته ی ناوه ندی)
 هه لێژاره وه و وه کۆ ریکتراتیکی سیاس سه ربه خۆی خاوه ن به ننامه و ئامانج و دیوێسی تایبه ئی خۆی بق
 به رگری له ئامانج و داسکه وته کانی جوئیاریانی کوردستان مائۆته گایه وه.
 شایانی باسه نه وه ی بوته نه ننامی کۆمیته ی ناوه ندی سه ربه هه یج لایه ن و حزبه ئی نه و له گه ر پلشترش
 بوین ئیستقاله ی له حزبه کۆنه که ی داره به پنی ی بریاره سوێندی کۆنفرانس.
 به لام له ده وری بزوتنه وه ی جوئیاریان کۆمه لاتیکی فراوانی جوئیاری سه ربه لایه نه کانی کوردستان هه ن.
 که ئانده ن بق نرایه ئی ده ره به گایه ئی و به رگری له به رژه و نده کانی جوئیاریان به ناوی (به ره ی جوئیاریان)
 نه ستوری جه ماوه ری بزوتنه وه که به شداری بکه ن. حیزبایه ئی خوشیان له ده ره وه ی نه و ابه ره ی ته نجام
 ده ن. چونکه نه ننامی بزوتنه وه که به پنی ده ستوری ئاوه ل ده بن سه ربه خۆ بیت و سه ربه هه یج لایه ئیکی
 دیکه ی سیاس نه بیت.

ئینجا سه باره ت به و به یاننامه و چالاکانه ئی کۆمه لیکه ی جوئیاری (به ره ی جوئیاریانی سه ربه بزوتنه وه ی
 جوئیاریان له ستوری پانه گایه ئی نه نجاسی ده دن ته به یه له سیاسه ئی ناوه ندی سه رگرده یه ئی بزوتنه وه که
 ناکات و مافی نه وه شیان ئی به پنی کۆنفرانس وشه رعیه ئی یاسایی به ناوی (کۆمیته ی سه رگرده یه ئی) نه و
 چالاکانه بنۆنن چونکه ته نها له ده سه لاتی (کۆمیته ی ناوه ندی) هه لێژیره ی کۆنفرانس دایه. چونکه له گه ر
 جوئیاریانی سه ربه هه ر حیزبه ئیک به ئاره زوی خۆیان به ناوی بزوتنه وه ی جوئیاریانه وه پلکراره و چالاکس
 بنۆنن نه وه بووشی بزوتنه که نامێشی و ده بیته پاشاگه ردانی نه وسا وه ریکتراتیکی پیشه یی نیته به رچار.
 له گه ر به ناوی جوئیاریانی ناو. چه کانی شیان هه ر چالاکیه ک یان به یاننامه به ک بلار بکه نه وه مافی خۆیان
 به لام نه ک به ناوی بزوتنه وه ی جوئیاریان.

شایانی باسه نه مه جاری دووه م و سێ یه م نیه نه و جۆره کێشانه له نێوان کۆمیته ی ناوه ندی و نه و برا
 جوئیاریانه ی پانه گایه ئی رووده دات. ره نگه نه و بریاره یان له نه نجاسی نه م بۆچوونه وه هاتین که نه ننامانی
 سه کردایه ئی بزوتنه وه که به کۆکی ئی شه هید کراره و هه ندیکیش زیندانی کران و نه وانی دیکه ش هلاخه
 ده کوئین له لایه ن یه کێستی نیشتمانییه وه. که وایزانن بۆشاییه کی سیاسی قیادی دروست بووه له رێویه پهی
 ده که ته وه. به لام نه مه ش راست نیه و بن کۆنفرانس و پلنێمی گشتی نه و جۆره بریارانه له سه ر ناستی هه ر
 ئاوچه یه ک یاسایی نیه و زیان به یه کێستی ریزه کانی جوئیاریان ده که به ن. بزوتنه وه ی جوئیاریانیش وه ر
 ریکتراتیکی سه ربه خۆی جوئیاریان خه باتی خۆی له پیناوی ئامانجه چینه یه ئی و نیشتمانیه کان دا تاو ده دات و
 خۆی له مه موو کتسه به کی حیزبایه ئی نێوان لایه نه به شه رهاتوه کانی کوردستان دور ده گریت و نه فره ت
 له شه ری براکۆزی و **هه یج** پارچه کردنی باشووری کوردستان ده کات.

کۆمیته ی ناوه ندی
 پانویه وه ی جوئیاریانی کوردستان

1998/12/4

نامه‌های جوتیارانی دهشتی گزیه و دهق نه‌ق و دهشتی بزینی

دهشتی به لاماره که به یه کیتی

بسمه جوتیارانی ناوجدهی شیخ بزینی و تعلق دهق و دهشتی گزیه نارمزانی و بسوزارایا خومان بهرامبر شو شایزه چنگار انجری به کیتی بؤ سر بزورتندهی جوتیارانی کوردستان بهر دهرین و شهید کرمن و کرتلی کامرو شفقمانی سرکرمانی بزورتندهی محکوم دهکین .

بسمه و مگ جوتیار مزی زولم و زورناری تاگاناکن به کتیرمان کروروه بهزنانین هموو تاگاناکنی کوردستان بهمکهوه بهیروتنه‌بیان همه . له بهر شهید بهیروتنه هموو جوتیارانی کوردستان به کتیروروه و دیفاح لهیمکتیری بکین . هر بزورتن بهشتیوانی خومان بؤ بزورتندهی جوتیاران راکیاندهوه .

چنگای ناخه هر روزی هوالیکمان بین دهکات له کوشتن و شهید کرمنی جوتیاران بهدشتی تاغاو بهدشتی شو جزیه له باوهشیدا زورنه‌مان خصمانیکی دورو فریزمان کروروه شهیدمان بؤ ناوه ته به کیتی به .

مخاله ریزاو تا مانجهکائی شهیدانی جوتیاران کاکه تاگور شهید کمال و شهید ناسح و ماؤستا شسین له بهر بکین و همتا ماوین مزی جهوسانه‌وی تاغاییتی بهرستینه‌وه . ناواشمان له ایسه کیتی ا شهیدیه وار لهو کارانه بهشتی و چیه‌یکه جوتیار له خوی بهر بهشتی .

۱. جوتیارانی کوردهکائی شیخ بزینی .

عمدقون ، مهرزینه ، کانی رمش ، چگیله ، شیلنجای، قهرمانا ، ساقه ، کههنگ قامیشه . نارشیختیار قهرورک ، گرد خهبر ، کهلناغاج ، کانی هنجیر ، سرچنار ، توتفعل ، چله نورد ، چوقلیجیه مؤرد خواجه ، کویتمپه ، شوکوبر ، دهرماناو ، پهلکانه ، تولکی ، قهرسالم .

۲. بهشتیک له جوتیارانی ناو شاری کویتی و تعلق دهق .

۳. دهشتی کوییه :

چوم حهیدر ، باغه جنیر ، موخهرس ، مولا زیاد ، گهرمک ، ساتوو قهلاکانیردهش بؤکد ، خسهرابه کانی ، کانی کورده ، حاجی قهلا ، تزلو، دونغار ، قول قوله ، قهرس ، شهید جانی ، شهیدمان ، شهیدان سارنگ ، سنی کانی ، سنی گرتکان ، شوهر کومست ، کانی مولا ، گهرمک .

ههر بهرید و شه‌کاوه بهشتی
نا‌ای بهرینگی جوتیاران

پادشاه امام به لال سکر تیری گشتی به کتلی ای ایستالی کی کوردستان
به نظر ده کته ای سیاسی به کتلی ای ایستالی کی کوردستان

له درونگه ای به په روشی و به روس سیاسترمان به رادیه ر کتلی کوردستان و کتلیه سیاسی و
په لاله لایه کتلیه کانی ناروغی کوردستان و کوردستان شه ری کورد کولی و به رله سله بولنه وه ی
دیموکراسیبه ده و بوری نازدی سیاسی و نه و سلسله وه نه به رادیه ر کتلیزور ره شه کولی
له باوه دیووهمان به نازدی سیاسی و مالی شه رکه س و ریکتروژت له معاریسه ای فیکری خوی و بل
پاراستنی مالی مزوف و په کوریزی بزوتنه وه ی رزگاری خوازی کوردستان، مالی نازدی سیاسی بل
بزوتنه وه ی جوتیارانی کوردستان ا به شه کتلی سرولشی خویان دوزانین و نه هه مان کاتیندا
له رای براینه مان له کتیه نه و به کتیه له شه ندرت له شه ندرتانی سه رکه رادیه ای و کاتیره کانی
بزوتنه وه ی جوتیاران اوه زمان حاجی رسو، مه ولان حه شینه، سواره پایه کر محمود، عمر
محمد حوسمان، محمد امین مه لا، عمر احمد خسر ا که له ۱۹۹۵/۸/۲۰ تا فیروز لای به کتلی
زیلفانی کراون، نازاد بکرین.

به تاپه ای که به ریژتان له سانگه زدی مالی مزولدا په لجه تان بو له وه راکتیا که له کوردستان
دوین ریژ له مالی مزوف بکیرن و سالی ۱۹۹۶ بیلته سالی مالی مزوف و به کتلی ای نیشتمانی ی
کوردستان له ناوچه کانی ژبرده سه لای خوی ده وه ول زیاتری پایه ندرولنی پاراستنی مالی مزوف
ده دات.

دویماره نیمی حزب و ریکتروژت سیاسی و چه ماوه ری و پوشه بیبه کانی کوردستان دواتان
له ده که ین نه و گیراونه نازاد بکه ن و بزوتنه وه ی جوتیارانیش وه کور هه ر ریکتروژتکی دیکه
ناسایی په ره به چالاکیه کانی خوی بدات.
له که ل نه و په ری سویاسمان ...

- ۱- ریکتروژت تیکوشانی ره لجه دانی کوردستان
- ۲- حزبی شیوش کوردستان / عراق.
- ۳- حزبی سوسیالیستی دیموکراتی کوردستان.
- ۴- حزبی زوجه تیکوشانی کوردستان.
- ۵- په ککرتووی نیسلاسی کوردستان.
- ۶- پارسی کاری سه ریه خوی کوردستان.
- ۷- حزبی رزگاری کوردستان.
- ۸- بزوتنه وه ی دیموکراتی ناشوری.
- ۹- بزوتنه وه ی موسلمانانی کوردی فه یلی.
- ۱۰- حزبی دیموکراتی بیتا نه هرین.
- ۱۱- حزبی کومونیستی کریکاری عراق.
- ۱۲- بزوتنه وه ی دیموکراتی که لی کوردستان.
- ۱۳- کومه له ی نه ته وه ی کورده.
- ۱۴- په کتلی ییکاران له کوردستان.
- ۱۵- خوندکارو لاوانی شورشگری کوردستان.
- ۱۶- کومه له ی ناواره کانی کوردستان.
- ۱۷- ناوه ندی روشنیری سه رده م.
- ۱۸- ریکتروژت ناواره و نه نضاله کانی کوردستان.
- ۱۹- ده سته ی روژنامه نووسانی نازاد.

مقدمة

السيد

- (ريكسارو سائو دي لوس كورديس)
- (ريكسارو جاردو بيدو دالي جيلو دي كورديس)
- (كوستيفين ماغولوايس جيلو دي كورديس)
- (لمنطة الدفاع عن حقوق الانسان العمري)
- (المنطة العالمية للدفاع عن حقوق الانسان)
- (جميع المنظمات الانسانية العمريه والعالمية)

تود امتنانكم من الاضحيات التي جرت في حق الانسان في
 كورديس خلال الفترة من ٢٠ / ٢٠ / ١٩٩٥ والتي
 اشرفها (الامتار الوطني الكورديس) على اثر هجوه
 (حركة الطلاب الكورديس) بسايس /

- ١- استنادا الى القوة العسكرية ضد الحركة الطلابية في كورديس (كورديس) و (جوتيفر)
- و (ديبينس) (سولار) و (جوار فونسي) .
- ٢- اعتقال مجموعة من اعضاء القاديس والكوادر للمركبة وهم كل من
 (جتان حاجي ورو - بولان عبد شيفه - سوارو باكر - سيلفر - كورديس
 وعصر ٥٠٠) .

٣- قتل (ماوجنا امين) عضو اللجنة المركزية للحركة بعد ٢٤ ساعة من
 اعتقاله من قبل قوات الامتار الوطني والتي نظرت على جسده اضرار
 التعذيب والدمار وتركه جثا له في ضاحية بعيدة من مدينة كورديس .

٤- تهيب وطلب احوال المعتقلين والشهداء + وفاة احوال وممتلكات (ماوجنا امين)
 والجنة المعتقلين والملاحين في القرى والمدن المذكورة اعلاه .

٥- ملاحقة بقية اعضاء القاديس والكوادر الضامنة للحركة والامتار
 في تحريم النشاط السياسي للحركة دون اسباب مشروعة .

ان هذه الظروف التي اشرفتم من قبل (اوك) تعتبر انتهاكا ضد
 حقوق الانسان وحرية الرأي والتعبير ضد مبدأ الديمقراطية وفوقاً
 واضحا لاعلان العالمة لحقوق الانسان والقيم الاجتماعية والدينية للمجتمع
 الكورديس . ومن هذا المنطلق نطالبكم برفع صوت الاحتجاج عالميا ضد
 هذه الظروف والعمل فوراً لانها لها صبر بالكم الخاصة .

مع التقدير

حركة الطلاب الكورديس
 ١٩٩٥ / ١ / ٢٠

بسمه یانفسانه

له قاسمی شهری براکوزی و کولتورل کورول لایحه کانی کوردستان به زهیری شهر و
مه سکه ر قاریه ت و پوانت کردنی کاری سیاسی و لراوانبول لیرلری لیرهایی لیکری،
چاره نووسی لثم بارودوخه و لهجه می خولین و شه بات و لر میسکی گه له که مان و ده سکه و نه کانی
رله رین که و شوونه نه گه و ره ترین مه ترسیبه وه. رزل به رزلش کاره سانی لولترو کاری
در ندانه و لیووری همه جورو داهینانی نازه ی کوشین و ترساندن لوی دینه کاپه وه و مانی
سرؤف به فاشکرا پیشبل ده کرنی و لازادی سیاسی و راده رین ده عتکینری.

لیدانی بزوتنه وه ی جوتیاران و گرتنی له ندانانی سه رکردایه تی و شه هید کردنی ماموستا لعمین
له ندانی مه کته بی سیاسی بزوتنه وه که به شتیوه به کی در ندانه له لایه ن به کیتی ی نیشانی ی
کوردستان وه ده سیکی کاره ساتیکی سیاسی و لیدانی به رلز (محمد حلاق) و هه لاله کانی له هارتی
کاری سه ریه عووسی کوردستانیش ته پهل خه تر ناک شواندن بی کجاره کیه و هه نگاوی
یه که مه بؤ لیتتجاری شؤرش و حکومت و په رله مان و نسکوی پر کاره سانی سن به می
میله ته که مانی به دو اوه به.

لیمه لثم تاوانی قه تل و عامه ی هارری ی تیکوشه رو رابه ریکی لای دلسؤزی
میله ته که مان (محمد حلاق) و ۱۱ هه فال دیکه ی به نوندی مه حکوم ده که بین و داوا
له رز شنییران و دلسؤزان و سه رجه م حزب و لایه نه سیاسی کانی کوردستان ده که بین له ناست
لثم تاوانه بی دهنگ نه بن و به ره و دروست کردنی رای گشتی دزی براکوزی و لیرهایی سیاسی و
له جو ره کارانه هه نگا و بیین.

نه مرئی بؤ شه هید محمد حلاق و ماموستا نه مین و
ریسواپی بل بکوژانی تاوانبار

بزوتنه وه ی جوتیارانی کوردستان

سنووری بادینان

۱۹۹۵/۱۱/۸

بازرسی
بازرسی

یادداشتنامه

به‌ریز مام جلال مسکونتری گمش به‌گیش لیستالی گوردستان

به‌ریزان مه‌گنه بی سیاسی به‌گیش لیستالی گوردستان

بیتسه ی ساور لاتیانیس دکتیشتوری گوردستان له «سور» و «تیمزاسان» کرده، علما له به‌ریزان به‌گه یین، له نامانی
سه‌رگه‌دایه تی و کادیوانی این‌رتنه و دی جوتیوانی گوردستان آ که له ۱۹۹۵/۸/۲۰ تا لیست ۱۹۹۵/۱۲/۲۵، ای‌ایه گیش
لیستمان گوردستان (دیژن کران، نازاد بکری و به‌ریزان،
گومانی، تیدا تیه له و کاره به هیچ شپوره یه که له کمال نازادی سیاسی و پاراستس مالی موزف و دیسوکراسی به
ناگرتنه و ده به‌ریزیشکان له م ساوریه دا نه ودان پروپات کرده و که به‌گیش لیستمان گوردستان له به‌ریزان
له مالی موزف ده‌گرت و مالی ۱۹۹۶ ده‌گانه سال مالی موزف، بیزه مانه و دی له و گبروانه لای لیوه پنجه‌وانه ی
یو‌جده کانه ده‌لیقه و ده.
نوه‌یده وارون به‌دنگ داوانه و ده بیین و مالی موزف گوردستانیش به‌ریزان پیلدز دایگرت.

ورنه به‌گه بو:

- دره کوردستانیه به‌ریزان
- باره‌گای (۱۹۸۱) له کوردستان
- ریکورده‌کان مالی موزف

۴۱۰

• او (له سایه‌ت سیاسی و روتنفری و
• کورد گوت) له سوری نیز کرد و
• مام جلال و به‌گیش و مزبه‌گوردستانه‌کانده
• (۱۹۸۱) و مام موزف شاردور

له ساوریه، سامان امور سلیمان ده مستایم و موزف و
له ساوریه، سامان سلیمان موزف و موزف

۱۹۸۰

وتە بېيژىك ئە ناوئىدى كارى بىزوتنە وەى جوتياران لېندوانىكى رۇژنامە گەرى راگە يانە

ئوۋى ئېپە رېوۋى زىاتر ئە مەشت مانگ بە سەر گېۋانى (۶) ئە ئە نامانى
سەر كىرەپە تى و كاپېرانى بىزوتنە وەى جوتيارانى كوردستان، ئە لاين بە كېتى ئېشەئانى
كوردستانە وە ئە ۱۹۹۵/۸/۲۰ ، بە مە وئە كۆشكى نۇستان و مە مەۋزان و خىزى
كوردستانى يە بە رۇژە كان ئە رۇژى شە مە رىكەۋىسى ۱۹۹۶/۵/۱۸ ئېكرامى گېۋاۋە
سىياسى يە كان نازان كران.

ئومىدە وارېن ئە م مە نكاۋە بېيژە دەستېيىكى چارە سە رىكەۋىسى ئە ۋاۋى كېشە كانى
ئېۋان مە رەۋولا.

كوردستان / مە ۋىيەر

۱۹۹۶/۵/۱۹

(۶۶)

SHIJI CHINA

123456789

مذكرة

جميع المنظمات لتقوى الأندلس
البراني العام السياسي الكردستاني

بعد استقبال (٦) من قيادي وكوادر حركة الفلاحين منذ ١٩٦٠/٨/٢٠ آخر هجوم مسلح على
الجمهورية وسنة أكثر من ثمانية أشهر من قبل قوات (الائتلاف الوطني الكردستاني) إذ أطلق عليهم جميعها
الشيخ جلال الطالباني الأمين العام لزا (و) أثناء خطبه في الوضع وتطبيقاتها، ولكن للأسف أبلغ
من الأخطار البارزين لـ (الائتلاف) في قرية (هه لند) وتاريخ ١٩٦٠/٨/٢٠ وأكد تهديد الخطر
التالي:

- ١- لا يمكن قبول العمل السياسي للحركة، بل يجب العمل كمنظمة سياسية فقط.
- ٢- امتناعكم بطلب إنشاء الهجوم وإذا لم يرضوا بالامر سوف نكسرهم بالأجرة وتفكيك لربنا قوا.
- ٣- امتناعكم لطلب التولية فقط.

ان تتركوا العمل السياسي وحياتكم مؤمنة في بيوتكم
سأولتحقون برفق الائتلاف الوطني والتي فيها مشاريع فلاحية كثيرة
سأولتعملون كمنظمة سياسية فلاحية وتدخلون الانتخابات الفلاحية.

وجهير بالذكر بان التقى السيد الطالباني في ١٩٦٠/٨/١١ مرة أخرى بأعضاء القياديين
المعتقلين سابقاً في (هه لند) وأكد التسهيلات السابقة بنفس النجدة وبخمس
(٨) من أعضاء القياديين البارزين العسكريين والسياسيين للاتحاد.
ونحن نعلمكم بان الحوادث وبعد هذه التسهيلات سوف يعمل السيد جلال الطالباني
بأي اذى او مكروه تصادى كوادر القياديين للحركة الفلاحية ونطالبكم بان ترفع أوضاعكم عالية
في هذه الظروف الخطيرة والمنافسة للحريية والديمقراطية ولاعبة حقوق
الأندلس العالمي.

مع التقدير

ملاحظة

صلىح بها نسخة من مذكرة التي توجبت الى المنظمات
الاسانية أثناء استقبال المذكرة.

حركة الفلاحين الكردستاني
١٩٦٠/٨/٢٠

A memorandum

To all organizations of human rights.
To all political parties in Kurdistan.

On 14 - 5 - 1994, PUK released (6) members of Kurdistan peasants movement.
When Mr. Jalal Talabany, the leader of PUK visited (peahday) the area in the north of Sulaimanya city, called them and (5) of PUK members were exist in the interview, told them these cases:-

- 1- In another time we hit you, we can kill your members one after one.
- 2- You must not work as a political organization.
- 3- You must follow these steps only:
  - You must be member of PUK, So we have many peasant works.
  - You must work as a vocational organization.
  - You must not work in political fields.

Another time, on 14 - 7 - 1996, Mr. Jalal Talabany had called them in Kalachwallan (his main place) where (7) members of PUK were their.

In this interview Talabany stressed on the cases that discussed in the last interview with anew forces.

We announce you this problem, So is any member of our organization faced any problem, we make Mr. Talabany Responsibility of the case.

At last we call you to struggle against these violations of freedom, democracy and human rights.

Notes:

When PUK released some members of our organization, we give a memorandum to human rights organizations.

Kurdistan peasants movement

17/7/1996

روزي بېرېلانس شوپبارانس بڼه کانس ډيموکرات

نيسړو باشوورې کورستان، گوايه ناوچه ي ناراضه و نه لايه ن بېرېرې تايبه تې نه شه وه په ککړتوبه کان، سه روړې هيلې (۳۶) ده پارژيدن. به لام که زمونږې نه م چه نه ساهه پېچه رانه ي نه وه ي نيشان دا که نه راستې دا ناوچه ي به ناراضې برېس کورنې و مياشتې کومه لاسې هه نكسې کورستانه و مؤنگه ي ته راتگيږي ده زگا موخابه راتې به کانس ده وله ته نولگيږي په کان و جېوانه، گوره پانس مملاتن و پښکېر ادانسې ډاگير که رانسې کورستانه به تايبه تې شورکياي ليران، که مه رچاره به بېرېرې و نه ډينه ناز سلوړې کورستانې عيراقه وه.

چنگاي داخه له نه نجاسې هه نکه ي که وړې حربه دوسه لاندېر کانسې کورستان و شه يې بېرېرې و نه ډينه ل مېنانسې په رله ماني حربه يه تې و حکومتې هه رېسې کورستان، وانه زمونږه که رېژ به رېژ په چه يآ چورونه وه به روه هه لږيو له ده ست دان ده چيت.

هانتې سوپاي پاسدارانسې ليرانسې له ۱۹۹۶/۷/۲۸ و شوپباران کورنې بڼه که سه ر د کس و ماته ناوړه کانسې حربي ډيموکراتې کورستانې ليران به ناگاداري حربي دوسه لاندېر ناوچه که. مه روه کو په پانامه ي نه افته ري سياسي حربي ډيموکرات له ۱۹۷۷/۷/۲۸ هانتووه: هيلېکې چه نه ده زار که سي سوپاي پاسدارانسې به هه مور جوړه چه کيکې قورس، وک تړېخانه، کاتيوشار تانکه وه له سلوړې مه رويان (پېنجوين) هاته ناو خاکې کورستانې عيراق و هه ر نه و شه وه که پشته سلېمانې و له امسکر السلام) چنگير بوو..... تاروانکې مه زنه و هېچ پاساويک ناگاته راده ي نه و مساومه نيشتمانسې به که چه نه سائېکه لوژمان نه خشه ي بؤ ده کيشن که کورد مه ر خړې خه ريکې کوشتنې خړې چيت. ډيمه (بزووتنه وه ي جوټياران) نه و کاره ناروژانه و ناپاسايې به ي رېژسې ليران رسوا ده که يږ و لږياي به رده لايې و سووک کورنې ريزي حکومتې هه رېم و پيشنيل سه روړې کورستان له هانتې سوپاي ليران بؤ قولايې نزيکه ي (۲۰۰) کم له نه ستړي (UN) و حربي خاکسې ناوچه که ده رانين. پښويسته هه مور لايه ک له و جوړه کاره ناپيشتمانسې يانه دوور بکه ونه وه و سه روړې خاک و نيشتمانسې کورد له هه ر چنگايه ک بڼې به هېچ نرځنک نه گوربه وه.

تونا بې ده سه لاني ډاگير کوران

سه ر که وي ښرا ده ي نه ته وه ي کورد له هه مور پارچه کان

بزووتنه وه ي جوټيارانسې کورستان

۱۹۹۶/۷/۲۹

وینساری کۆسرهت بههرسن کۆ نووتنه و راسته بینه برانه و ساوه و (پهین) ساوه که کن له گهرد
ئینه و ئازاره کانیاندا زیاره ..

سهره زانی هه مووتنه نده ئه گه ناوا لهو براده راته ده کهین که به ده زانی گهوه نووتنه
هه زهت نووتنه ئه بزووتنه و کهسان که (دهره به گه کانی) ..
له گه له هوه ئه گه هه نهین به لکه و ده فسان له سهر گهوه شتووتنه ئهوان له به ده ستان به
ده سا هوه با به ئه ئه ئه به هه ئه ئه گه کاره کاره به هه ئه ئه گه گه ئه ئه کانی نه هه به ده ئه ئه
نا گه ئه
کۆبونه و به که به ئه ..

له گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه
هه زهت به گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه
هه زهت به گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه
هه زهت به گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه
هه زهت به گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ..

هه زهت به گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه
هه زهت به گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه
هه زهت به گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه
هه زهت به گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه
هه زهت به گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ..

هه زهت به گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ئه گه ..

یادداشت

پروپوز / مه گفته بین سیاسی
به کمیته نیشنلسم کوریا

میلادین که رو...

به روشه و ده راهی شانزدهمین شاره چه ی رانیه مان پس که پشت که له لککامی گرفتند که انوار خدیوگر
این که ی بلورنده و ای جوتیاریان هاتوته ناراده و شویوشی تودا راکوه لیمه نیکه رانی خویشتن در ده روز
دولتاریان که ته واری کیشته و ناگوکیه کان له ریگه ی باساری و به شیوه ی گنت وگو چاره سه ر بگروند و په تا بر
چاک که بر امریت چونکه له به رزه وندی نه زمون و چاره دورسی کیشته ی که له که مان دایه
به سه سسی نابینونه باشی شه و کیشته په و چاره سه ر کرمانی دارا ده که پن که لوزله په کنی ایگوانینه
پیکیت و به ووردی له مه سه له که بگوانینه و ده روه با دراکارین که نوبله رانی حربه کانتان له و نوبله په دایر
چونکه خومان به شه منظور ده زانین و له راستنیشدا موسسی مه ردولایه له که پن

مه گفته بین سیاسی
جزئی روزگاری کوریا

کمیته ی رانیه رایه تی
ریگه رانی نیکوشانی ره توده رانی کوریا

۱۹۹۸/۹/۲

۳۳

رۆژی ۱۹۹۵/۹/۲، کۆمیتە ی ناوەندی حزبمان، خۆی رزگاری کوردستان بە ئامادەبوونی ئۆپە ی ئەنجامی
 ئابارەگای مەکتە ی سیاسی، لە شاری هە ولێتر، کۆبوونە وە بە ک ئاساسی بە سە ن کە لە دە سیکە گە بە عۆلە کێ ن
 وە سە ن بۆ رێ ژێ نێ سە ن لە گێ یانی پاک شە هیدانی رێ گای رزگاری کوردستان و سەر جە م شە هیدانی ژا ی چێ نە یە ی
 دە سنی بێ کەر و.

کۆبوونە وە کارە کانی خۆ ی بۆ سێ ئە وەرە ی هە نوو کە یی لە رە خە ن کرد، کە دە یی بوون لە بار و دە یی خۆ یی،
 کوردستان و، عێ راق.

سە بارە ت بە چۆ نێ یە ی گە شە پێ دانی حزب، بە نێ کرای دە نگ پێ رار وەر گێ راکە لە دا ها نوو یە ی کێ یی دیا ریکر و نا
 کۆ نگر وە بە ستر ئێ ت و، هەر لە ئێ ستا وە ش کاری بۆ بکێ ت.

کۆبوونە وە رێ ککە وێ نێ (دە لێ ن) ی بە ئی جایی رە خە ندو دو یانی پشێ وانی عۆ یی کردە و، چونکە ئە و رێ ککە وێ تە لە
 ئو انای دا هە یە شە رێ ئێ وان (ی. ن. ل. ک. و) (پ. د. ک. - بە کگرتوو) کۆ ئایی یێ ئێ یێ ی و ئاشی بۆ کوردستان بگە رێ تە وە.
 کە ئە مە ش بو ژان دە نو ی پار لە مان و حکو مە یی هە ر ئێ سی بە دو او دە یێ ت.

لە لایە کی دیکە وە کۆ بوونە وە نێ گە رانی خۆ یی دیا ر کرد بۆ هێ تر و بە لاسا رە کانی PKK بۆ سەر بێ کە و
 بارە گا کانی PDK لە نا وچە یی با دیان، کە لە شە و ی ۲۵-۱۹۹۵/۸/۲۶، دە سنی بێ کرتوو و ئا ئێ سە ش دێ ژو ی هە یە
 بە مە ش شە رێ کێ دیکە ی کورد کۆ ی دە سنی بێ کرتوو، کۆ بوونە وە بە نو ندی شە رێ ئێ وە عۆ رێ سو او مە حکو م
 دە کات و دژ بە بە ر ژو وە ندی گە ل و نێ سە ن و لە عزمە یی دا گێ ر کە ران ئێ کی دە دانە وە و هە لاسێ نە ر نا و با ر دە کات
 کۆ بوونە وە نێ گە رانی خۆ یی بۆ ئالو ز بوونی نا وچە یی پشە ر دیا ر کرد کە بە هۆ یی گێ ر ئێ وان PLUK و
 زو و تە وە ی جو و ئیا رانی کوردستان سە ر ی هە ئا وە و چە ک بە کار ها نو وە و خۆ یی ئێ دا ر ژا و، کۆ بوونە وە نا و
 دە کات کە لێ زو یە کی ئێ کۆ ئێ نە وە بۆ و رد بوونە وە لە کێ شە کە پێ ک بێ ت و لە رێ گە یی یاسایی بە وە چا رە سەر بکێ تە
 هە ر وە ها پە نا ر د نە بە ر چە ک بۆ چا رە سەر کردنی کێ شە و گێ ر تە کانی نا وە عۆ لە هەر با زێ کێ گە نا و با ر کرا وە.
 لایە نە سیاسی بە کانی کوردستان رێ ژە کانی خۆ یان پتە و بە هێ تر بکە ن و، بە یە کگرتو وێ یی ئێ شە مە بە دان کە لە ئا سە
 دا خوازی و وە لاسا رە وە ی بار و دە وێ خە کە بێ ت
 کۆ بوونە وە ی کۆ مێ تە یی نا وە ندی، بە سەر بە کەرە شە ش سە عانی خا بان و ئی واره یی هە مان رۆ ژ کۆ ئایی
 بە کارە کانی خۆ یی هێ نا.

کۆمیتە ی ناوە ندی
 خۆ یی رزگاری کوردستان

کوردستان - هە ولێ تر
 ۱۹۹۵/۹/۲

بۆ بەرزانی نام چەلال و کاک مەسعود

بۆ یوونکی شۆرشگێزانه...

مەرۆک بەرزانی ئاگانان، حزبەکانی کوردستان هەمیشە لە هەول و کوشش
ئەخێرخوازانەدا بۆنە بۆ راگرتنی شەری نیوۆهۆو چەسپاندنی ناشتی بەکجارەکی.
چونکە شەری شیرازی ژبانی گشتی شیواندووو چارەنووسی کێشەیی گەلەکەسانی
خستۆتە بەردەم دووریانگی نادیار... بەلام خۆشەختانە داچار گەشتی
(هەنە)... هەرچەندە ئەم شۆڕشاگرێمە جێگەیی نێگەرانی چەماوەری گەلەکەسانە
داماتووی نادیارو لێنە، ئێمە لە کاتیگدا خۆشحالی خۆمان بۆ ئەم هۆلەیی
دەردەبەری و لە هەمان کاتدا هێوادارین بێتە سەرەتای رێککەوتن و چەسپاندنی
ناشتی و راگرتنی شەری نیوۆهۆوی.

بۆیە داواکارین هەر لە ئێستاوە لێبەروانە بکەوێتە دالووستان و گشتوگۆ تا
کۆتایی هۆلەکە بە رێککەوتن و چەسپاندنی ناشتی بە ئاکام بگات.

هەموو لایەک دەزانن کە وەزعی بۆیوی خەلک بەکجار خراپەو، ئەوا بۆ پێنج
مانگ دەچیت کە مووچەیی فەرمانبەر و کارمەندان ئەدراو، بۆیە داواتان لێ دەکەین
بەر لە جەژن مووچەکان بدریت، چونکە ئێمە دوو هەمین چەژنە چەماوەری کوردستان
بە بێ خۆراکی و بێ مووچەیی و دلەراوکییی بەسەر دەبن. هەرەها داواتان لێ
دەکەین کە بە هەموو شۆڕهێک رێگە لە هەلایسانەوهی شەری بکیریت تاوەک
بەرۆبوومی دانەوێلەیی ئەمسالمان ئەکاتی دیاریکراوی خۆیدا بێتە بەرەم و وەزعی
دروێتە بە ئارامی تەواو بکیریت، چونکە بەرۆبوومی دانەوێلە تەنها مۆلکی جوتیار
گوندلشیپەکان لێ بە بەلکو سەرۆکی و سامانی گەل و ئیشتیمانەو بۆیو ئاسوودە
داماتووی چەماوەری پێو بەندە.

- بۆووتنەوهی دیموکراسیخوازان
- بۆووتنەوهی موسلمانانی کوردی ئەیلی
- رێکخراوی تیکۆشانی رەنجەدەرانی کوردستان
- کۆمەڵەیی ئەتەوهیی کورد
- حزبیی بێت ئەهرینی دیموکراتی
- حزب الاتحاد التركماني / العراق
- حزب الاخاء التركماني / العراق
- حزبیی رزگاری کوردستان

١٩٩٥/٥/٣

یادداشت

بهریز : مهکته بر اساس رده‌بندی پیشمانی کوردستان
هوای سلاویکی گهرم

بهریزان به‌گمبویزه‌ی به‌نام‌های حزبی دیموکراتی کوردستانی شتران راهبوی دهکی کوردستانی
شتران له‌لن (ی . ن . ک) رنگای بلاوکرده‌وی به‌نام‌هایی لیک‌هراوه
به‌رای نیمه‌ده‌وی دیموکراسی نازانی و راکه‌بانده‌وی خرمشلی جوله‌ده‌وی رنگاری به‌توه‌وی
له‌سرتاسری کوردستانا نکات
له‌سهر شو و بنجینده‌ی داوانان لیده‌گمین که‌هه‌چی زووه شو و مسئله‌یه چاره‌سهر بگرینت .

1990/2/1

- ۱ - بزوتنه‌وی شمسلاهی له‌کوردستان / عراق
- ۲ - پارتنی پارتن‌کارانی کوردستان
- ۳ - بزوتنه‌وی دیموکراتی ئاشوری
- ۴ - حزبی شهومی کوردستان - عراق
- ۵ - پارتنی سوسالمنشی کوردستان
- ۶ - ریکخزروی کاوه - کوردستان
- ۷ - ریکخزروی نیکوشانی ره‌نجهرانی کوردستان
- ۸ - حزبی زه‌همه‌یکیشانی کوردستان
- ۹ - بزوتنه‌وی دیموکراسی‌خوازان
- ۱۰ - بزوتنه‌وی موسلمانانی کورد قهیلی
- ۱۱ - پارتنی کاری سه‌ره‌خویی کوردستان
- ۱۲ - کومله‌ی نه‌توه‌ویی کورد
- ۱۳ - حزبی دیموکراتی بیت نه‌هه‌ین
- ۱۴ - به‌کییتی نه‌توه‌ویی دیموکراتی کوردستان
- ۱۵ - به‌ککرتووی شمسلاهی کوردستان
- ۱۶ - پارتنی (به‌کییون) کله‌ی کوردستان (به‌کییون)
- ۱۷ - حزب الوحده‌ی الدیموکراتی الکردی فی سوریا (به‌کییتی)
- ۱۸ - حزبی رنگاری کوردستان
- ۱۹ - پارتنی سوسالمنشی دیموکراتی کوردستان
- ۲۰ - پارتنی کریکارانی کوردستان

SHOT ON MI 11
AI FOCUS CAMERA

با شالای تیرۆر له کوردستان

رابگێڕیت!

بۆ کۆماری ئێـڕان
بۆ کۆماری ئێـڕان

بەبێ راکه بهنداری دهفتهری سیاسى حزبى دهورگانی کوردستانی ئێران، له رێکەوش ١٨/٣/١٩٩٦ و هاتوووه
بەرفێکی بەک شەمە ١٧/٣/١٩٩٦ له تۆڕوگانی بەحرکە نزیک شاری ههولێر ژمارهههک له نه‌داوێر لایهنگرانی حزب
دوکتانی باری نۆبێتی له لایهن چهند چەگدانێکی به‌کێڕێ کێسرووی کۆماری ئێسلامی ئێران درانه‌نه به‌رده‌شترێز له
هه‌یامدا ٤ کەس شه‌هید ده‌بوو و هه‌ولێش برێندار ده‌بو.

ئێمه له کاتیگدا پرسه‌و سه‌ره‌خۆشی خۆمان ئاراسته‌ی حزبى دهورگاتو بنه‌ماله‌ی شه‌هیدگان ده‌گه‌بوو
پاک برونه‌وش بۆ برێندارێکان ده‌خه‌زاین، وەک گۆمه‌لێک له رۆشنیروانی شاری هه‌ولێرش سه‌ره‌رای ئاره‌زای تێندی
خۆمان به‌رامبه‌ر نهم ئارانه‌و نه‌و شالاره‌و تیرۆری که‌ ساوه‌به‌که له کوردستان به‌یاده‌و ده‌کێڕێ مۆ به‌ برا کۆره‌گانی ئێران،
ئێهالی پاراستنی گیانی هاوولاتیانی کوردستانو، به‌ناهه‌نده‌ سیاسه‌یه‌گانی پارچه‌گانی ئێرێ کوردستانه‌و ده‌سه‌نه
ئەستۆی هه‌ردوو حزبى ده‌سه‌لاتدارو، له‌لای خۆشه‌مانه‌وه زیاد به‌وش دیاره‌ی تیرۆر به‌ ده‌رتنه‌نجامی شه‌ری ئاره‌خۆ ده‌زانێت
بۆیه‌ داواکارین هه‌رچی زۆره‌ ئاشتی به‌رقه‌رار به‌بوو، حکومه‌تی هه‌رقه‌ش گیانی به‌کێرته‌وه به‌رو، ئاره‌یاران به‌رته
داگای ئاشکرا، تا‌کێرێکا له‌ بانه‌ تیرۆرستو به‌کێرێ کێراوه‌گانی داگیرکەوتی کوردستان به‌کێرته‌و، به‌یتر خه‌لکی
کوردستان به‌گه‌شتی و به‌ناهه‌نده‌ سیاسه‌یه‌گان به‌تایه‌به‌تی، نه‌به‌ ئه‌وه‌ی سیاسه‌تی سازشکارانه‌ له کوردستان،
لێره‌دا، له‌به‌ر ئه‌وه‌ی نهم ئارانه‌ له‌ناوچه‌گانی ئێر ده‌سه‌لاتی پارتی دهورگانی کوردستان-به‌کێرته‌و وروێ داوه،
خۆشه‌هه‌تانه‌ش ئاره‌زانکاران به‌بێ راکه‌ بانه‌گانی پارتی دهورگانی کوردستانه‌و ده‌ستگیرکرون، بۆیه‌ پارتی دهورگانی
کوردستان به‌ به‌رپرسی داگای کێرته‌ی نهم ئاره‌یارانه‌ ده‌زانێتو، جه‌خت له‌سه‌ر داگایو به‌سرا که‌ بانه‌ی ئاره‌یان
ده‌که‌ینه‌وه.

له‌کۆتایه‌شدا داوا له‌ هه‌موو حزبو رێکخه‌راوه‌ سیاسیه‌و به‌سه‌ی به‌گانه‌و سه‌رجه‌م جه‌ماوهری مێژوێ به‌رووه‌و
نازادینه‌زای کوردستان ده‌که‌ین که‌ هه‌لۆنێشی جوامعه‌ره‌ی خه‌زان بنه‌ینو، نهم جه‌ره‌ ئاره‌یان به‌سراو ده‌که‌یم به‌کێرته‌و
رێگا له‌ دووباره‌ بوونه‌وه‌ی به‌کێر.

* نه‌فره‌ت له‌ تیرۆرو تیرۆره‌یستان
* سه‌رکهموین خواستی گه‌له‌که‌مان له‌بێناو ده‌بوو کراته‌و مافی مێژو

کۆمه‌لێک له‌ رۆشنیروانی شاری هه‌ولێر
١٩٩٦/٣/٢٢

SHOJ CHIMI YI
AT I QUO'S LAM'ZOA

بەلاماری بزووتەوهی : چووتیاران لە ئاوجەیی پشدره پشپش
سەرەتایر شەڕەکانمانی سەرکەوتە

جەند بۆژێک پەرلە ئیستای هینزیکسی لە دورو و چووتیاروی یەکتیسی
ئیشمانی بە دورو لە وێست و ئاوجەیی، خەلکی ئاوجەیی پشدره تەنەت بە
دورو لە وێست و ئاوجەیی زۆر پشدره کەوتە ئیستای دلسۆزی یەکتیسی هینزیکسی لە
ئاگایان کردە سەر بزووتەوهی : چووتیاران لە پشدره و زۆرەیی سەرکەوتە کان و ئەندامە
جالاکە کانێیان دەستگیر دەکن و دەست بە سەرچەک و تفاق و زەخیرە پشمان دا
دەکن * سەرلە و نیووش دا پشدا دا دان بوو دەوات و پشند کەن دەگۆزی پش
پشدار دەگۆزی .

ئیشی پشدره گەیی کۆن و ئەنقالە بەد ناو کان و پەر جەماوەری زولم لیکزای
کوردستان دیشیوه * هیندە بە سەرلە و هیندە و پەیمانە دا تیشە پش کە
سەرانی ئیم هینز کەو پەلامار دەرانە ئیمان دا * ئەک هەر (ی. ن. ک)
کام حیزب و لایەن هەبە ئیستای ئازادی سیاسی و زۆرگاری چووتیار و دز
پش، ئافسان، ئەگۆزی * دپارە ئەو داپە و پشپشکانە زۆرەیی بۆ دەوات
و دەستگۆزی تایشی خۆیان بوو .

بزووتەوهی : چووتیاران هەر چووتیار بزووتەوهی پشنگداری بزووتەوهی
ئازاد پشوارو پشکەوتە ئاوجەکانی ئەگۆزی، کوردستان * ئەبەن سۆزی پش پش
لە لایە کەوه ئافغانی سەر سۆز و بەگۆزی گیار و دە هینز کەوه و هەرلە
دایین کردو، سەلامەتی خۆیان و بال و ئافغانیان دەدۆزی .
لە لایە کە تیشەوه : چووتیاران ئەندامانی ئافغانی بزووتەوهی چووتیاران
دەدۆزی و زیاتر لە (۱۰) ئەسپان دەگۆزی و سەرکەوتە کانێیان دەگۆزی
دەست بە سەرلە و پشپشکارەکانێیان دا دەگۆزی .

ئیشە خەلکی پشەرەف و شۆڕشگێری کوردستان ئاگادار دەکەنەوه کە پشتر ئیم
زۆردارانە قبول ئەکەن * پشپشوانی ئاوجە زایشی ئیم و بزووتەوهی چووتیاران بەکن
ئاخەر خۆشپشدره کە سەرمایەکی هیزاتی دم و دەست بە ستراونی، پش هەر تاوه ئا
تاوه شەری عیزاق - ئیزان - شەری، کۆت و شەری، خەلکی کوردستانی پش بۆزی . . .

دەستە بەک پشدره گەیی

ئەنقال

۱۹۹۵ / ۱ / ۳

کتابخانه مردمی

کتابخانه کتابخانه مرکزی

کتابخانه مرکزی
کتابخانه مرکزی
کتابخانه مرکزی

شماره ۳۱۴
تاریخ ۱۳۵۹

تاریخ / ماه / سال
کتابخانه مرکزی

نام کتاب

درمان مایه
کتابخانه مرکزی

کتابخانه مرکزی
کتابخانه مرکزی

کتابخانه مرکزی
کتابخانه مرکزی

کتابخانه مرکزی
کتابخانه مرکزی

کتابخانه مرکزی
کتابخانه مرکزی

کتابخانه مرکزی
کتابخانه مرکزی

شەھىدە مەن سائىرادى شەھىد كۈندى. شەھىد مامۇستا ئەمىن

دەرەنگە، سەرەنئى سەفەرى دىۋىزى

جۈمھۇرىيەت چاۋمېن

بارلىق ئەۋىنپان بۇ مۇزى

سەفەرە رىئى دوورە

مەرگۈ مەنئان لەپەرە

كاروان بىن پەروا رىئى دەپىرە

مەنئىسى خەنجەرە

بە خەنجەر پىشى بىرئان، مارچىن و مارزائىن دەشتىكىن

نەتەرەى كەۋەكان

دەۋلەتى داھانئوش بۇ خەزى ناخەزئان

بە خەنجەر دەپمىن !!

* * *

ژياننامە شەھىدى قارمان و سەرگەردە شەھىد مامۇستا ئەمىن

ئامادە بوۋاتى بەرئىز... ماتەم گېزىتى خۇشەۋىست: ۋەك دەپىنن وا ئەمرو ھەموومان پىكەرە لە
خىزۋىرى گىبانى بەرزە فېرى رۆلە يەكى ئەمەكدارو ھەلگىرى رىسازى چىنايەتى و نىشئانمى و
كەسايەتپىكى بە ھوق شۇرئىگىزدا دانىشتوۋىن و دەمانەۋى يادىكى بەگىرى بەگىنەۋە نىشكىك
بخەينە سەر رەۋى ژيان و خەباتى ئەۋكەلە مۇۋەى كە بە راستى (كەم ژىاۋكەل ژىا)، تىكراى
ژيانىشى بۇ بەرگىرى لە خاك و دانپەرەۋەرى و بەكسانى نىۋان مۇۋەكان تەرخانگرو ھەربىر
گەپشتن بەۋ ئامانجە پىرۋەش گەپشتە كارۋانى نەمران.

خۇشەۋىستان: دەبا ھەموومان پىكەرە بە خەيال بەگىرئىنەۋە سەردەمانى زوۋ، ئەۋكەنەى كە
ھىشتا رۇنى پاشايەتى جەۋى ھوكمىرانى لە كوردستان و عىراقدا لە دەست دابوۋ، سىستەمى
دەرەبەگايەتى و بەرداشى چەۋساندەۋەى چىنايەتى لەلايەن ئاغاۋ شىنخ و بەگىر ئۆكەرە ئەلقە
لەگۈيكانى كۆلۇنئالىسىتى بەرىتانىيەۋە لەۋپەرى بەھىزىدا بوۋن و چىن و تۈيزە ھەزارۋە دارەكانى
شارو گۈندەكانيان دەھارى.

SHOT ON MI 5
AI Triple Camera

گه کاتای که پشدر له لایمن گونده لیک تاغوا شنیخو دهره به گوه بوووه نلزمخیک ترمستانو
 جووتیارانو گوندشیمان، کولماتاسا به ناچار دوشان، ژیمانیک که روزانه نالایمی سرگیان به
 گه بووا دنگرو نوزقانیک ناسووده میی تیا نه ما بوو، نه نیا شووسگه یه که له ناسووه به دی ده کزا
 بلایوه نوره می بیرویا وهری شورشگپرانو پیشگه و تنخوازانای شیوعیه کان بوو که نهو کات رژیسی
 پاشایه می سرسام و هراسان کردبوو و چراناسا شه و تاریلانو نه گوسته چاره کانی ژسانی
 جووتیارانی روشن دهره ووه وده مملاتی و بهر خندان و مانه وهری پسن دهبخشین... نالو
 ساته وخته داو ریک له سالی (۱۹۵۵) له گوندی (کپله سپی) بناری ناسوس پشدر، نهو گونده می
 که همیشه گیانی خورگری و بهرنگار بوونه وهری نیدا گه شاره تهره و هردوم ناسوس ناسا
 سرگه شانه بهرووی جهوروسته می تاغایه تیدا و هستاوه تهره و مانای خو به دست وهدانی
 نه زانیوه، تا لهو گونده دا ماله جووتیاریکی دست و پسن قلیشای سریلند، مندالیکسی جووتیار
 کورد چاوی بهو سروسخته بیگرده هله نیناو له گه ل یه کم زریکه بیدا کرپوهی خسه می به سر
 دهرونی درندانه می دهره به گه کاندایا باراندو به خویان گوت: دپکیکی ترمسان بو زیاد بوو... !!
 خانه واده که می ناویان تا (تهمین).

مه محمود حاجی حه مه رشی باوکی به له دایکبوونی نهو کوره می پشت و په نایه کی تری بو زیاد
 بوو که له قاره مانیکسی دیکه می بو ناینده می خسه بانی جووتیاری وده دستینا، چونگه نهو ته نیا
 خوی دهریانی به چ جوریک روله کانی گوش و پهره وده دهره و چونیسی راده هینان و فیزی وانه می
 خورگری و گیانقایمی و سنگه رگرتنی دهرکدن.

به لئ (تهمین) مندال له نامیزی خیزانیکسی جووتیارو نیشتمان پهره ورو شیوعی نه شونمای
 کردو له ناو کیشمه و مملاتی جینا به تیبه کاندایا به رامبه ر تاغوا کونه پهرستانی ناوچه که، سال له
 دوا سال گه وره تر دهبوو ناستی بیر کردنه وهری فراوانتر دهبوو، تا له ته مهنی (۶) سالی
 ده بیترنه قوتابخانه و پاشان په یمانگای ماموستایان ته واد ده کات، له سالی (۱۹۶۱) کاتیک
 سوپای دهره به گه خویتریزه کان په لاماری ناوچه می پشدره یاندا گوندی (کپله سپی) له سره دست
 (مه محمودی حاجی حه مه رشی) باوکی ماموستا نه مین، گه وره تر تری داستانی سره وهری و نه مری
 نوماز کرد. له کوتایی شهسته کان ماموستا نه مین په یوهندی ده کات به ریزه کانی حزسی شیوعی
 عزیزا و له سالی (۱۹۷۲) له گونده کانی پشدره و بتویندا ده بیته ماموستا مندال ههزارو
 نه داره کانی جووتیاران فیزی خوینده واری و گیانی شورشگپری ده کات. له سالی (۱۹۸۲) له

چو راقونبه زانی بیمرچاو د مکتوبین له خویشاندان بو پشایوانی کرانی جماعه دوی دایره دوی
 له لاکرتی

له سالی (۱۹۸۵) پاش نهروی رازی نایبیت شیزای سوز بو دژمه شوقینیه کی به لغدا بکات له
 ماموستایی دوی د مکتوبو به ناچاری دوده وکانه شینایی کران و راهه اساسی بو شعوی بژوی
 زانی مازو مندالکای په پدا بکاتو دل بو هم دژمه فاشسته شوم ناکات.

له شعوی (۱۹۸۶-۱۹۸۷-۱۹۸۸) له لایهن سیطور مکتوبی به شعوه به شعوه ماموستا شمعین دهسگر
 دهکرتی بهرین دهکرتی بو (منظومه شعالی) له همولیر، ههتا (۱۹۸۹/۱۱/۲۰) له ژیر له شکه نجو
 نازاری به عصبیه کاندای دهیشتو ههروا چوند کاسه لیسیک دوده دودو پاکانه بیان (اعتراف) لهسار کردو
 که (شیوعی) به لام ماموستا شمعین قاره سنانه به رنگری کردو ناکه نوینبیه کی جزئی نه وکند له
 (۱۹۸۹/۱۱/۲۱) بهروو شینتبارانی عاصی به لغدا بهرین دهکرتی شعوی له شکه نجو نازاری زودی
 دهروونیو جهسته یی دهه دن بهرین شعوی (اعتراف) بکات، شا له گه ل کورم لیک بهندی تو دودو
 شعوی (ماره ۱) بان بهرین دهکرتی بهروو (نابو خریب) هه موو شعوی له گه لیدا دهکرتی نازاری
 دهکرتی نه نیا ماموستا شمعینو زیندانبیه کی تو نایبیت له رنگوتی (۱۹۹۰/۹/۱) له دانگای به ناز
 شوقی دانگای دهکرتی پاشان ده بگریننه وه ژیر له شکه نجو نازاری تا له (۱۹۹۰/۹/۲۰) جارانگی
 تر ده بگریننه وه دانگا پاش نهروی (اعتراف) ناکات نازاری دهکرتی

ماموستا شمعین پاش نازاری کورنیستی دریزه به خعباتو نیکوشان دهواتو له بهسگر له
 کوبوننه وه جزیبیه کان دوی دایره پینه که ده لئ (راسنه شایهت ههروو به سه رده وه له لایهن نزدیکترین
 که سه وه که کاری جزیبیان ده کرد، به لام من له سه رده م جه لاد کان چوکم دانه دا، به لکو چوکم
 به وانه دانا که خیانتت کارو نه شی ریسو گوتی له سستی دوزمانن. شینتاش دوا له حزب ده کم
 لیکولینه وه بکن له سه رده م عسه له به، نابو و ناکرتی خوقوشان له ریزه کانی جزیدا بهینه وه.

ههروا زود جبار ده بگرتا به وه دیگوت: هه رنگیز دوزمن ناتوانی زه فخرت پسین بهرین، بویه به
 ناچاری په نا بو خه لگی نفس نزم و ترسوتلو هه لپه رست ده بن تا له ناره وه په ی به حزب بهرینو
 لاوازی بکن و تووشی سه ربه شای بکن: هه ریویه ش حزب له سه رده سستی شو چوره که سانه
 زه رهرو زانی زودی پینگه بشت.

گه لیک جاران به جماعی و هه لچوننه وه ده بگوت: شیوعیهت له ناو خویشندا توله شه وه به
 ده مار وکانه مانوچو دهکات ناتوانم ده ست بهرداری بم!

دوره ۱۳۳۳

ماموستا نه مین له واپه پېښې نه وروسته د ۱۹۹۹ زېږديز کال په واپار او کسب وکار کې په
تاسیس او کارولو کې د پاملرنې په شتون کې د پاملرنې په شتون کې د پاملرنې په شتون کې
پاش د پاملرنې په شتون کې د پاملرنې په شتون کې د پاملرنې په شتون کې د پاملرنې په شتون کې
د پاملرنې په شتون کې د پاملرنې په شتون کې د پاملرنې په شتون کې د پاملرنې په شتون کې
جوړتیاو ته د پاملرنې په شتون کې د پاملرنې په شتون کې د پاملرنې په شتون کې د پاملرنې په شتون کې
پاله وپاته له لامل (همه ورځې برای) د هغه نه ناروغتیاو کښه کولو او ناروغانو جوړتیاو ته د پاملرنې
ناغاکان پښتوونې له جوړتیاو نه د هغه نه.

کانټیکسټ له (۱۹۹۳/۱/۵) لیزنډی سره پېرېشتی جوړتیاو ته د هغه نه په نوبت به د روسی ماموستا
نه مین و همه ورځې برای د هغه نه پېرېشتی د روسی کورنۍ نه م لیزنډی په بوون، که له نوښت ورسې
چا چې پای گوڼو او چا چې کانټیکسټ ورو، نه م هغه لویسته شیان له ورو هسانو ورو که د هغه نه گوڼو
(رپه پېرېشتی د هغه نه جوړتیاو ته د هغه نه نجاسی پاشی نایبیت، به لکو زور جارن سوزیان یو جوړتیاو ته
د هغه نه ورو، یو په ناوړه پېرېشتی د هغه نه جوړتیاو ته د هغه نه پېرېشتی نا په پېرېشتی یو نامانجه کانټیکسټ
نازاسټه مکرین د پاملرنې زولو په شتون کې چېنا په شتون کې که به د هغه نه ناغاکان د پاملرنې د هغه نه ورو). کانټیک
(لیزنډی سره پېرېشتی جوړتیاو ته) راگه په نرا جوړتیاو ته له هغه نه گوڼو د هغه نه په کومه نه
په پېرېشتی د هغه نه کور به م لیزنډی په شتون کې نه م لیزنډی په شتون کې که د هغه نه نوښت ورسې کښت
جوړتیاو ته د هغه نه کسب وکار وراسته و خوش چاره سره پېرېشتی کانټیکسټ نا یو بکات که حزیب
د هغه نه د هغه نه کور به د هغه نه کسب وکار له چاره سره پېرېشتی نه م کښتانه د هغه نه پاجه بوون.

کانټیک لیزنډی سره پېرېشتی جوړتیاو ته د هغه نه د هغه نه یو له جوړتیاو ته پېرېشتی د هغه نه په کور کې د هغه نه
یو گوڼو د هغه نه د هغه نه د هغه نه د هغه نه د هغه نه د هغه نه د هغه نه د هغه نه د هغه نه د هغه نه د هغه نه
جوړتیاو ته چاره سره پېرېشتی کانټیکسټ، له پښتو ورو پېرېشتی د هغه نه د هغه نه د هغه نه د هغه نه د هغه نه
سفره د هغه نه له (۱۹۹۳/۱۲/۲۰) د هغه نه که مینې نامردانه ی ناغاکان که چغه د هغه نه د هغه نه د هغه نه
بوسه د بوون (همه ورځې) ی برای ماموستا نه مین و چور جوړتیاو ته شهید د هغه نه د هغه نه د هغه نه د هغه نه
نه مین. پاش شهید بوونې همه ورځې و هوریکانې، (ماموستا نه مین) نه م هغه چاره سره پېرېشتی
به لکو زور که د هغه نه د هغه نه د هغه نه د هغه نه د هغه نه د هغه نه د هغه نه د هغه نه د هغه نه د هغه نه
همه ورځې د روسی د هغه نه، کانټیکسټ سره رقابلی کاری جوړتیاو ته د هغه نه ماموستا نه مین له
(۱۹۹۶/۱۱/۱) له د هغه نه د هغه نه د هغه نه د هغه نه د هغه نه د هغه نه د هغه نه د هغه نه د هغه نه د هغه نه

۳۰

دوره په لومړي شاري له لاسيزې دورې نه به داخوړه ماموستا شمېر په لسيزه کې دوه چاڼو
 دواړو ناموزاشي شهيد دېمې بېمه نه خپله و پيلاني ناغاکان دېمې دوشکلتين که عميد سلیمان دوه
 باره گار جوړتيازان دگير بگه و سره گرده کائيشي شهيد بگه .
 ماموستا شمېر هميشه چې خپل له بهر دويښ بړنسي (ليژنه ي سه پېر شش جوړتيازان)
 دوه دوره بؤ ناستي ریکخراوه يکي شاپسته ي خاوه ن دسپلېر، هر وکله چوڼ سره ن پيرانو
 بلاوي جوړتيازيان له (ليژنه ي سه پېر شش جوړتيازان) ریکخست به هاوکله له گال هاوېر ش
 ماموستا شمېر گونگي گه شه پنداشي ریکخراوه که بيان بؤ ناستيکي بالاتر خسته روو ليوه پور بريادي
 کونفراسيکي فراولتيان دا، پاشان له ریکه وني ۱۹۹۵/۱/۲۹) شم کونفراسه له گوندي گه رماکان
 به ستره به به شداري نوښته ي (جزبي شيوعي کورستان) که تاگه نوښته ریکه سوو، هيچ جزبيک بؤ
 شم کونفراسه بانگېر شته نه گرابوو، له م کونفراسه ماموستا شمېر به ژوريشي (ره ها) ده پيښه
 شمنداشي کومپته ي ناوه ندي و له بگه کم کړيوونه وي کومپته ي ناوه نديش بؤ ده سته ي کارگري
 هله د بزيږدي و به ناي (هزار بشه دري) نوسينو و تارو ه والي جوړتيازي له ژورناشي (پاله)
 بلاوه کاتوه .

ليژنه ي سه پېر شش جوړتيازان له و کونفراسه که دا ده پيښه (بزووننه وي جوړتيازي
 کورستان) کاتيک بزووننه وي جوړتيازي کورستان په لويو ده اوښته گلست شوښه کاني
 کورستان و ده پيښه بزووننه وي چالاکي کاريگه ر ناتوانښ حساسي بؤ نه کړي، جزبيکان له
 رگه ي که ساني هه لپه رستي ناو بزووننه وکله ده پانه وښت بزووننه وکله بگه پاشکوي خويان،
 ماموستا شمېر به توندي دږي شو که سانه دوه سنيته وه و ده پانه وښت بزووننه وکله بگه
 توکمه يي به پلښته وه و له گال مانه وي سه ريه خويي بزووننه وکله ده پيښت، دږي هه موو
 ده سته به ندي و تاغمگه رښي دوه سنيته وه که ده پانه وښت بزووننه وکله ته سليمي نه ملاونه ولا
 بگه نو به توندي به رنگريان ده پيښته وه .

ماموستا شمېر له نامه بکيدا بؤ هاوږي (ش) ده لښت: هاوږي گيان... خوښه وي سترين که سو
 خزمو برادراني من پيش هه موو که س هاوږي يان به تايه ت جه نابت وا بؤ مه سه له که ده چيت که
 کار کړنم له جوړتيازاندا رهنگه دور که وتنه وه پيښ له شوعيه ت و شيوعيه يکان، هاز ده که م
 روون پيښ لاي به رږتازان که نه من نا شوکات ي له ريزي جوړتيازاندا هه م که جوړتيازان له بک
 سهنگه ي چينايه تي دابږيښت له گال شيوعيه ت نا شوکات ي بتوانم غزه ته ده بابه رگه ي خوم

PATRIOTIC UNION OF KURDISTAN
 BUREAU OF ORGANIZATION
 CENTRAL ORGANIZATION GHJ RAPEVIN

یہ کمیٹی نیشنلمانی کوردستان
 مہکتہ بی ریکھستان
 مہ نیدندی ریکھستان ۱۶۱ ای راپہ رین

شماره / ف

روز / ۱۶۱۶ / ۱۹۹۸

برای بہ نیر کارک سے یول

صیوادرم سے لاسه تین . فوشیتان تاواک منہ
 ناملت بہ دہ ستم گہ نیت دہ ربارہ (ابراہیم مہ دیوتو نالو)
 بہ صہر گداوہ دوتین .. ربارہ لہہ بہ برولکہ برابہ مانی
 صومان لہ دہ زگا .. تا گیدہ کہ نہ وہ یان جاوہ روان بکین
 تم رور سبہ نیا بٹو کہوہ ر برائین و پیمان بکین . ناملتہ
 صہ نائیان کہ فہم بہ ر دہ بیان .. ناملتہ صہ نائین صاہ لہہ
 لہ لہ یین .

(Handwritten signature)

برائے دل سوزت
 مہ ناچاروہ

لہ ر سہ نہ دوتین

۲۷۵۸۸
۲۷۵۸۸

لیتونی جلد ۱
لیتونی جلد ۲
لیتونی

یوهارا لیتانی
لیتونی
محمد سید محمد
یوهارا لیتونی

ماگادارکاه ده که بیخ که عورتی ریاضی تو خیه مالیه
حالیه لیتانی انا دانزاده یوره رودو یوریزه ده
پار بونه دان دانزاده ماگادارکاه قاره ن ده ده
کامان کرر ماصلا که یاه هم لیگرن و نزه ریگم
یو یه بیان یوانه . یو یه ماگادارکاه ده که بیخ
که یه بیخ سیره یاله بی لایه عورتی ریاضی ده ده
یو یه ریاضی ده یو یه ریاضی ده یو یه

محمد سید محمد
ماگادارکاه

SHOT ON MI 9T
AI TRIPLE CAMERA

منبری بکند
 نیزجا بهاجاری لغزیر باروژی، پر نویندیزی شهری جویابه تری پیشینی عالی عروقتو نه پورنی، دیوگراسیستی سستی
 لغزیرده کاسی بر کوشی تم غند سالدا. له کاتیکدا که باورمان هم شهرو مائوتراپه نه پورده لیمه خووان بز ناچه بکس ناسی
 لغزیر جویه بیکلا تکره پور لغزیر لغزیر ویمستوه جوتیاری ویمستوه تکتش بکینه سونه منی شهریکس نارو او مژ به بهر زو منی کلای
 کله کمان
 لغزیر تم عزیانه نمانتوایی له که ناچه کانی ریز دمه لایی به کیتی که له پنجینه دا لژی بزونه نوری سیاسی جوتیاری بهر نه له زو
 دمه لایی باری که نهجا پیشی لغزیر برادره ده گری، له کاری سیاسی و ریکتر لوی ناسی خووان بهر دوام بین بز راستش نوری
 که له عزیانه لوجه که له عزیانه پیشین سلسلسی گادیرانان گیران کینونه بهر شالای هر شهو چاو این سوور کینونه. بینه
 لباروختیکو، من سهرو پور و تیکچووا که بهر و شکی بیکه و دسوتانو هیچ بیوانو سووریک بز ناوان کاری نانیستنه
 ناگروه ایمنی له نارادا نمانیو - موالی گورد پرونده من لرترین شتر لرترین ناسی ریزو کسایه بی گوردایه
 بهرین لوکایه دا بهباشان زانی نا لغزیر یاره نانسایه این ده پورین بین دهنگی له شه گان بکین. به لام کاسی له ۱۹۹۸/۱۱/۶
 برادره کونفرانس خویان بستمو گه شسته سهر چساری به کجاری و راگمایدنی نیشفاق ناچار پورین وک بهر سیاسی هر
 نمانتیکس لغزیر بزونه و به بز سوزو - بز رای کشی. بز سرجه م جوتیاری کوردستان، پیشنه و لا پو لغزیر کینونه بزار
 بکینه و
 شایان پسه له سرجه م « ۱۵ » نمانتس سرگردایه تری به دهنگ نهجا « ۲ » نماند بشداری له گله دا کردون. له کاتیکدا بهرنامه
 ده سووی ناروی بزونه وک له لایه « ۱۰ » دا دین. خالی « ۶ » و کونفرانس له نمانتس کومیتس ناوندی و جیکر وکانه کادرو
 پیشکوتو وکانه بویتراپی هر لیز لیز لوی ریکسته گان بیکه دیت.
 خالی « ۷ » - له سهرو لوی « ۲ » له نمانتس کومیتس ناوندی له باری نانسای دا کونفرانس ده پورین «
 خالی « ۸ » - نهجا کونفرانس مالی ده گری نمانتس کومیتس ناوندی هدی چکه له حاله تی خیانده نکاری نه پیت.
 نوبرایانه بین بهدست عینانی شعریه تیز زوینه رای نمانتس بزونه وک بهر باری کونفرانسیان داوه خد کاسی ده پور
 بزونه وک شیان خیا وونه نار کونفرانسده
 کاریکی هر مانی کره پیتیان کونفرانس ناوی عزیانه بز ده پورته و بی جوتیاری کوردستانه تا به کجاری جیا بکینه و
 لغزیر لایه له شویه خیا نه دا نه پیتن. سهرو باری همدو لغزیر شتانهش هسوادارین لغزیر برادره نمانتس خووان جوتیاری
 جوساوانی کوردستان بکین. نیشاق لوز لیکس باور پورین به نا زادی سیاسی و ادو پورین هقی همدو کسیر گروپو هیزیکه به زو
 کیننه. گرتیکه زو پور به هرچی کیننه ناروی هیزیکان هدی به « نا کونفرانس لایه » بزونه پورین و تیکر له همدو ده زو مان بوستنه
 عزیانه لژی زرگان خویان سیله که مانده چس جوساوی جوتیاری و رنجید مانی کوردستان بکین.

بزنی چوسانه ورو ناغایه تی بزنی خدای چشایه تی

بزونه و بی جوتیاری کوردستان
 ۱۹۹۸/۱۱/۱۳

SHOT ON MI 9T
 AI TRIPLE CAMERA

بیتیز هوش و هیبت هارر تا به پزل

درا ستودن نیز هویانان سر زدن و ستانن کمال نو و پوزن
براده انزان نارد نه که له رینس همانده کلاسته
بینه ستاده کجاست بخت از هشت ده باره یا کار و باران
سینا زخمی به رکتو یکی ده برات به رتوه به رکتور
گیر و گرفتار سر که در تویان که ل نیز خاندن بچون دارا هارر تا

ها و سیکان

امین محمد رهمه

۵۵۰/۱/۲۱

یہ کہہ کر جو تیارانی کو روٹا
لیونے نامی پتے پر

نمبر ۱۱۱
بھوانی

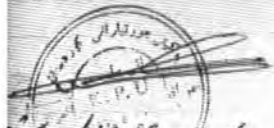
سید احمد علیہ السلام کے بارے میں جو کہ روایت ہے اس میں
مسلک ہے کہ

پیشانی پر اہل گاہ میں کہ کیشہ کے نیوان اور اوہ پانہ کوئی
مہلا عبد اللہ جو زواا کہ کیشہ پر اہل گاہ کے بہرامیہ کے
دائیں طرف چارہ روئی کاہ سات دلتہ زمین کے وہ کیشہ یا
داوالہ بہر زیتان دہ کہ میں کہ گول لایہ نہ سیاسیہ کا نا ہر نہ

لیونے کے دروسا بکریہ و ہمیں بہرہ و پروہ کے کیشہ کے
چارہ مسریکے جو بکریہ کہ گول ریزر سندو ماندا

وینہ پو

- ۱- کوشیہ کے پانہستی قہ لادزی ی ی ن ل - بہر
- ۲- ل ن - قہ لادزی ی ی ی ل - ا بہر
- ۳- ل ن - قہ لادزی ی جزئی میوی ہراقہ ا بہر
- ۴- کوشیہ کے ناویہ کے قہ لادزی ی جزئی میوی ہراقہ ا بہر
- ۵- ل ن - قہ لادزی ی پارکے کہ لیوے ا بہر
- ۶- ل ن - قہ لادزی ی باسول - بہر
- ۷- بہل کیشہ دیکل قہ لادزی ی ا بہر

یہ کہہ کر جو تیارانی کو روٹا
لیونے نامی پتے پر

۱۱۱ / ۱۱۱

نامه يهك لمبەنديخانەوہ
لە وەتمان حاجى وسو بۆ ھاوړى شەپۆل
بۆ براى بەرئيزو خۆشەويست كاك دكتور شۆرش ھام ھەتھى

زۆر سلامت ليدەكەم ھەوالت دەپرسم سەلام لە خيترانت و سەرجهم ھاوړييانى قەلادزى دەكەم، بەتايبەتى ھاوړى سەليم و ھاوړى ئاكام كاك ھەسەن خدر سلاو ورتۆم ھەيە بۆ ھاوړى نەمير و سەرجهم ھاوړييانى رانيە سلاوم ھەيە بۆ كاك خدر گۆمانى و ھاوړييانى چوارقورنە گەر جەنابت ھەوالمان دەپرسى زۆر باشين و ھيوای شاديتان بۆ دەخوازين دواى سلاو ريز بەھيوای دوا رۆژيكي روون. براى بەرئۆ ھەموو جارئك كاك حسين و جەماعەت سەردانمان دەكەن دوو جار سەلامى جەنابتيان پىچ راگەياندووم ئيمەش بەھەمان شيۆ دوعاو سەلامان ناردووہ بەلام ويستم بەم نامە كورته بەسەرت بەكەمەوہ ھەرچەندە قەلەم و كاغەزمان زۆر بەكەمى لا دەست دەكەوى بۆيە داواى لیبوردن دەكەم كە نامەكەم كەم و كورتى ھەييت.

براى ئازيزو بەرئۆ تا كاتى نوسينى ئەم نامەيە ئەوہ پينج مانگ و دوازدە رۆژە گيراوين كە لەگەل ئەوھشدا ھەول و كۆششى دۆست و برادەرو دلسوژان ھەر بەردەوام بوو زۆر جار وەعديشيان پيداون بەلام وەعدەكە تا ئيستا نەكراوتە عەمەلى لەو ماوہيە نامەيەكيشمان بۆ ھاوړى كەريم نوسيبوو كە جەنابت خۆت

یت هیوادارین جهنایشت سەردانی بکەیت بۆ ئەوەی هەولێ زیاتر بخەنە گەر
 ئەوەی چیت لە سجن نەمینیئەو وەهەرچەندە ئیو لە هەول و کۆشش نەکەوتن
 ج بەسەردان چ بە روژناؤ

مەو چ لەرنگەى دۆستانەووە کە هەر ئەوەش لە جەنابت و دلسۆزان چاوەرپوان
 ەکرئ کە ئەوەش ئەرکی سەرشانی خۆتانە چونکە باوەرە کەتان واجیبی ئەوەیە
 بیجگە لە دۆستایەتی مەسەلەى چینیایەتیە هەرچەند مەجال نەماوە داواى لیبوردن
 ەکەم دوبارە سلاو رژێم هەدیە بۆ هەموو لایەکتان.

برات وەتمان حاجی وسو

۱۹۹۶/۲/۷

